

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi
četrtek po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je
1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v,
za Avstrijo in druge tuje države 2 K
60 v). — Spis in dopis se pošljajo: Ured-
ništvo „Domoljub“, Ljubljana, Seme-
njakova ulica št. 2, naročnina, reklamacije in
inerci pa: Upravništvo „Domoljuba“,
Ljubljana, Koparjeva ulica št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih
cenah: Enostopna petčvrsta (šestina „Domo-
ljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v
če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat
24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten
popust. — Reklamne novice navadna
garmondčvrsta 60 v. —————
Četkovni promet poštno-branilnega
urada št. 424791. —————

Stev. 23.

V Ljubljani, dné 7. decembra 1904

Leto XVII.

Kmet, na dan!

Dve važni stvari, ki se pripravljata v naši državi, moramo razložiti svojim bravcem. Prva je navidez vesela. Po vseh državah se razpravlja vprašanje, naj se uvede splošno dveletna vojaška služba. Celo na Nemškem, kjer je država še mnogo bolj vojaškega značaja, nego pri nas, se bo ravno v tem zasedanju državnega zbora, ki se je ravnokar pričelo, obravnavala tudi vladna predloga o dveletni vojaški službi. Tudi pri nas se resno govori, da hoče vlada predložiti našemu državnemu zboru enak zakon. To je samo na sebi zelo dobro in velicega pomena predvsem za naš kmečki stan. A kar se obeta kot nameček, ogreni znatno to veselo novico. Imajo se namreč tudi deželni brambi prideliti topničarji. To bi stalo ogromne svote. Vrh tega se število stalne armade ne zmanjša; potemtakem bi se moralo toraj toliko več mladeničev vsake leto potrditi.

Stvar je važna. Zato kličemo: Kmet, na dan! Treba je očitno in jasno kmečkemu stanu izreči svoje zahteve gledé na vojaško službo. Najboljše se nam zde izražene te zahteve v programu, ki ga je sklenil prvi shod katoliških čeških kmetov. Tako-le se glasi dotični odstavek: Število stalne armade se mora omejiti in zmanjšati. Stalna vojna služba se mora znižati na dve leti. Lastniki

kmečkih posestev naj se pridev-
ljejo samo k nadomestni rezervi
Gospodarje naj ne kličejo za časa
pomladne in jesenske setve in za
časa žetve k vojaškim vajam.

Tudi češka agrarna stranka, ki neče
katoliškega imena, je sprejela ta načela. Naš

Primož Pakiž
deželni poslanec.

kmet naj stopi očitno v vrsto svojih severnih
tovarišev in naj izjavi po shodih in po listih,
da se zaveda tudi v tem oziru svojih pravic.

Druga važna reč je preosnova držav-
ljanskega zakonika. Ministrski predsednik
je že izvolil poseben odbor učenih mož, ki
naj pripravljajo to delo. Ko ga dovrše, pride
pred državni zbor. V imenovanem odboru
sta dva juda in razen enega sami zariti li-
beralci. Zlasti ena stvar je pri ti preosnovi
silno imenitna. Liberalci namreč že zdaj vpi-

jejo, da je treba v državljanskem zakoniku
postave o zakonu tako izpremeniti, da
se bo moral vsak zakon sklepati pred po-
svetno gosposko; še-le potem bosta smela
ženin in nevesta iti poročiti se v cerkev.
Vrhtega zahtevajo, naj se določi, da se sme
zakon tudi razdružiti in sicer tako, da se
razdruženi mož in žena lahko vdruči om-
žita ali oženita. Ta takoiimenovani civilni
zakon naravnost nasprotuje naukom naše
vere, ki nas uči, da je zakon zakrament, ki
spada pred cerkveno oblast, in da je neraz-
družljiv do smrti

Liberalci delajo račun brez ljudstva.
Prepričani smo, da se bo katoliško ljudstvo
v Avstriji z vsemi silami uprlo tem liberal-
nim poizkusom in pognalo vse napadalce
na svetost zakona z mokrimi cunjami v kot.
Zato pa kličemo ponosno: Kmet, na dan!

Zimski čas je ugoden manjšim zborova-
njem. Politična društva v vseh okrajih na
delo! Poleg najvažnejših splošnih političnih
zahtev: splošne volivne pravice in sloven-
skega vseučilišča naj se od fare do fare, od
občine do občine zanese po shodih zmisel
za kmečke zahteve v vojaškem oziru in na-
poved neizprosnega boja proti napadom na
zakon. Domoljub z veseljem odpira svoje
predale in pričakuje, da se kmalu prično
polniti s poročili o živahnem političnem
delu, ki bodo pričale zrelost in odločnost
našega ljudstva.

Politični razgled.

Državni zbor zopet zboruje.

Po šestih mesecih počitka je pričel državni zbor dne 17. novembra zopet svoje seje. Minister Körber je prej skušal vse tako napeljati, da bi državni zbor pripravil do kakega dela. Hodil in potiskal je povsod okoli, pogajal se z raznimi strankami, nastavil tri nove ministre, mislil je že, da je vse v najboljšem teku, kar mu znani krvavi dogodki v Inšbuku prekrižajo vse namene. Precej, ko se je državni zbor odprl, so jeli Nemci štuliti te dogodke v državni zbor, ter jim pripisovali tako važnost, da se jim je zdelo vredno, celo vlado napasti in ji pokorščino odpovedati. Tisti dogodki v Inšbuku, koder so Nemci sami nedolžno italijansko kri prelivali, so razburkali vse Nemce. Vso stvar so najprej prevrnili in dejali, da Italijani napadajo mirne Nemce, in so tako zagrozili vladi, naj zapre italijanske visoke šole ter varuje nemško posest. Kaj je pa vlada storila k temu? En čas se je minister res delal, kakor bi ne hotel slišati Nemcev, ali kmalu jim je zaupno naznanil, da je vlada pripravljena stopiti v tej reči na njih stran in zapreti italijanske visoke šole v Inšbuku. Tako je vlada zopet počenila pred Nemci Glavno besedo v tem zasedanju so potemtakem imeli Nemci; razen njih so govorili še dalmatinski poslanec Biakini, ki je moral očitati vladi, da nima srca za Dalmacijo. Doli zatirajo Dalmatince, kolikor se dá. Sedaj vlada cesarski namestnik Handelj, ki se iz dežele tako rekoč norca dela. Dalje je govoril češki grof Šternberk, ki je klical: Proč s tem ministerskim predsednikom Körberjem, ker ne dá pravice nam Slovanom! Slovanske stranke se vsled nemških nastopov niso spuščale k zborovanjem.

Katere so največje težave v državnem zboru?

Minister je precej prvi dan, 17. novembra, predložil poslancem načrt zakona, da hoče razdeliti ponesrečencem 15 in pol milijona kron. Ali ta predlog je dovolil le pod tem pogojem, če poslanci puste, da si vlada 53 in pol milijona kron najame za prazne državne blagajne. Tako naj bi torej poslanci dovolili naj se najame celih 69 milijonov novega posojila, da bi si vnovič napolnila prazne blagajne, nekaj od tega pa revežem razdelila. Kaj pa o tem? Podpora za reveže ponesrečence so poslanci voljni najeti posojila 15 in pol milijona, a onih 53 in pol milijonov pa niso pri velji dati. Tako delo nikamor ne more od rok. Razne zbornične stranke so mislile že napraviti nekakšno sporazumljenje med državnim zborom in

vlado, a kaj se bo izcimilo iz tega, še ni znano. Poleg tega pa hoče vlada še velikansko posojilo za vojsko, pol milijarde kron. Tega pa vlada ne more dobiti brez dovoljenja poslancev. Revščina je torej tista zagozda, ki ovira danes delovanje državnega zbora. Pravijo, da bo državni zbor kmalu zopet razpuščen.

Ogrski državni zbor — razpuščen.

Ogrski državni zbor je zboroval več tednov ter sklenil nekaj trgovinskih pogodb z vnanjimi državami in dovolil, da dobijo ogrski domobranski vojaki svojo artilerijo ali konjenico. Ker pa vse delo ni šlo prav gladko naprej, je izdal minister Tisa načrt novega zakona, po katerem naj bi bili poslanci prisiljeni mirno in stvarno delati v državnem zboru, hotel je, da se poslovnik za državni zbor poostri. To je poslance strašno razburkalo. Takoj je nastal v zbornici velikanski vihar, 68 poslancev se je zvezalo in sklenilo, na vsak način spodbiti ministrove nameri. Ako bi se ministrov zakon sprejel, bi poslanci ne smeli več obštrujirati, bi ne mogli več motiti državnega zbora. Kdor ne bi deloval, bi ga imel predsednik pravico izključiti od zbora in mu vzeti plačo. Ali razposajeni poslanci so ministru zagrozili, da se ne bodo pokorili novemu poslovniku, če bi se mu ga prav posrečilo vpeljati. Drugi dan so 6 ur zborovali in mirnejši poslanci so vendar toliko izdali, da je zbor sklenil poslovnik vsaj začasno poostriti. Ko je predsednik to naznanil, je nastal po zbornici silen vihar. Minister pa je to ugodno priliko porabil ter med viharjem državni zbor zaključil. Ministrov predlog je sicer obveljal, ali vihar se je nadaljeval tudi zunaj zbornice. Poslanci so podpihnili ljudi in ti so naredili več pouličnih demonstracij, in žugali ministru celo na njegovem stanovanju. Da bi ga uporni poslanci še bolj ostrašili, jih je veliko odstopilo od poslanstva. Proti ministru so nastopili tudi visokošolski študentje in celo nekaj profesorjev. Ali minister bo sklical po vsem Ogrskem več shodov, na katerih bo depovedal volivcem, da je treba poostrenega poslovnika, drugače se bo država sesedla. Šele, ko se vihar zopet poleže, misli minister zopet sklicati državni zbor.

Oklofutani francoski minister odstopil.

Francoskega vojnega ministra Andréja, ki je preganjal katoliške častnike in vohal za vsemi, ki niso trobili v njegov prostomaltarski rog, tega ministra torej je oklofutal, po pravici, neki poslanec. Minister se je vsled tega čutil razžaljenega, zato je odstopil. A hotel je imeti za naslednika zopet človeka svoje vrste, ki bi tako deloval

kot sam; zato je bil voljan odstopiti le tako, če bi izvolili mesto njega Bertója, ki je imel vse take lastnosti, kakršne si je André želel. No tako se je tudi zgodilo. Novi minister Bertó bo še slabši ko ta. Mož je bil pred 10 leti še navaden borzni agent, zdaj pa je večkratni milijonar, a vzlic temu — poslanec socijalnih demokratov.

Francoski ajdje proti veri.

Francoski ministerski predsednik hoče da se vzame cerkvam vse premoženje, duhovniki in škofje naj bi živeli zgolj od miloščine; cerkve naj bi vzdrževala nalašč za to ustanovljena društva, ki bi pa ne smela stopiti v nobeno zvezo med seboj. Bogatejši ne bi smeli podpirati revnejših okrajev, škofje ne bi smeli imeti pravice nad cerkvenim imetjem. Katoličani ne bi smeli imeti ne procesij, ne slovesnih sprevodov, skratka na noben način ne bi smeli kazati svoje vere. In kaj takega hočejo v svobodni državi, kjer sme vsak potepuh iskati tovariša, le katoličan ne katoličana! In poglejte, celo v našem narodu se dobijo ljudje, ki francoskega ministra hvalijo!

Turške grozovitosti na Balkanu.

Sedaj smo zvedeli vso revščino ubogih Makedoncev pod turško vlado. Voditelji makedonskega vstanka so izdali knjigo, v kateri popisujejo turško nasilnost v zadnjih desetih letih, ki so se dogodile samo v okrajih Monastir, Skoplje, Solun in Edrin. Leta 1903, lani, so požgali Turki 198 krščanskih vasi, ki so štejele 12.211 hiš, 170 žena in mladih deklic so odpeljali v sužnost; ob stanovanja je prišlo 70.000 ljudi; iz dežele so izgnali 30.000 ljudi, 1500 so jih pa zaprli. Te številke krvavo kažejo, da je bilo treba vstanka; zato pa so voditelji voljni toliko časa še voditi vstanke, dokler se ne izkopljejo izpod turškega jarma. Turki so obetali vse prenarediti in zboljšati, a storili niso prav ničesar. Ubogim Makedoncem ne kaže drugega ko boj. Le tako so se Turkov oprostili Grki, Srbi in Bolgari; le tako se je mogoče oprostiti tudi Makedoncem. Grozen način, ali edino rešiven.

Ruska utegne dobiti vstavo.

V veliki slovanski državi, na Ruskem, se godijo sedaj reči, ki utegnejo prevrniti ves dosedanji vladni način. Zastopniki posameznih delov velike države, ki se imenujejo zemstva, so izdelali načrt, da bi volili v zbornico vsi Rusi, ki so stari 21 let; zbornica naj bi imela gosposko zbornico in poslansko zbornico. Državnega kancelarja naj bi volila gosposka zbornica, vojaški neomejeni poveljnik pa naj bi ostal

še zanaprej car sam. Car, pravijo, je voljan izpeljati vse te načrte. Ako bi se to zgodilo, bi na Ruskem prišlo ljudstvo do velike politične moči, dočim je sedaj brez te.

Rusko-japonska vojska.

Port Artur še stoji.

Najnevarnejši čas za Port Artur je ravno sedanja doba, ko vojska na suhem v Mandžuriji počiva in ko se bliža baltovsko brodovje po morju na pomoč Port Arturja. Zato Japonci z vso silo pritiskajo nanj. Streljajo vsak dan. Zaganjajo se z vsemi silami, a uspehov le ni. Kdo bi mogel verjeti, da se mala trdnjava že devet mesecev ustavlja toliki japonski moči? Večkrat je že prišla novica, da je Port Artur padel, a vselej se je še izkazala za neresnično. Kakšno pa je stanje v Port Arturju? Eni pripovedujejo, da je nad vse žalostno, da so Japonci vse utrdbe okoli in okoli že zavzeli, da ni več daleč, ko bo padla še zadnja utrdba; ta poročila pravijo nadalje, da ima Šteselj le še malo vojakov, sestradanih in bolnih, brez živeža in streliva in tako naprej. Rajši je verjeti poročilom, ki zatrjujejo, da se Port Artur še prav dobro drži. Ta pravijo, da so še vse glavne utrdbe okoli Port Arturja v ruskih rokah in da v zadnjem času Japonci niso nič napredovali. Tudi trdijo, da imajo Rusi še dosti živeža in ga po skrivnih potih vedno uvažajo. Vojakom je zrastel pogum, ko slišijo, da se jim bliža baltovsko brodovje in jih utegne kmalu rešiti. Ladje imajo preskrbljene z minami, ki bi se vse razstrelile, ako bi jih Japonci dobili v roke. Namen trdnjave je, da zadržuje Japonce toliko časa, da bo Kuropatkin zadosti vojakov imel. V ladjevišču še čepijo ruske ladje. Zadnjič enkrat so poskusili vdreti izpred Port Arturja, a jih je japonski ogenj prisilil, da so morale nazaj pred Port Artur. Precej je poslabšal stanje v Port Arturju velik požar, ki so ga povzročili strelji iz japonskih morskih topov. Japonci so jih nastavili na arzenal in v ladjedelavnico; gorelo je prejšnji terek od opoldne pa do srede zjutraj. Ogenj se je razširil; vse velike trgovske hiše v okolici je ogenj vpepelil; tudi ladjedelavnica je zgorela z množino premoga in živeža.

Nov naskok na Port Artur so poskusili Japonci te dni s podvojeno močjo. Posebno se se zagnali na trdnjave Sunsušan, Erlunšan in Kikvanšan, okoli Port Arturja. Japonci so bili zatrdno prepričani, da mora Port Artur pasti. Ali Rusi so jih odbili in jim pomorili skoro 7000 mož. Poslej bodo napadali trdnjavo še z večjo silo. Dolgo se pač ne bo mogla več držati.

Baltiško brodovje.

Veliko baltiško brodovje, ki hiti na pomoč pred Port Artur, plava sedaj okoli Afrike. Pri Španiji se je brodovje ločilo v dva dela, katerih eden plava sedaj konec Afrike okoli rti dobrega upanja, drugi del pa na zgornji plati Afrike skozi sueški prekop. Ker bo to brodovje, če pride srečno na svoj konec, spremenilo ves položaj na bojišču, moramo z vso neestrpnostjo zasledovati njegovo usodo, bó li srečno priplaval, ali ne. Japonci so imeli, ko so začeli vojsko, šest oklopnih, od teh so se tri pogrezile, druge tri so pa precej poškodovane, zato bodo te ruske ladje z lahkoto japonske v kraj pometle.

Vojska v Mandžuriji.

Neverjetno dolgo čakata obe sovražni vojski pri Mukdenu, da ne trčita druga na drugo. Že dva meseca se stanje ni nič spremenilo. Obe vojski dobivata pomoč od doma in se oborožujeta in utrjujeja. Obe sta se utrdili na trdnih mestih, zato se nobena noče premakniti, da ne bi izgubila ugodnega prostora. Na bojišču je huda zima, da vse poka. Mnogokrat dobe na straži vojake zmrznene. Manjši boji se vršijo le med posameznimi oddelki. Novo življenje se je pričelo za ruske vojake, ko je prišel k njim general Linevič, ki je pravi oče svojih vojakov. Večji spopad se je dogodil v neči na 19. dan novembra, ko so trije japonski bataljoni napadli Ruse; a Rusi so jih brž nazaj potisnili in jih 200 ranili, 80 pa usmrtili. Pred spomladjo se najbrž ne bo nikamer zasukalo.

LISTEK.

Vojska.

(Slika iz rusko-japonske vojske.)

Umazana vas! Dvajset do trideset hiš, bolje rečeno, koč, pritličnih, razdeljenih v dva konca za ljudi in živino. Komaj pol ducata za spoznanje boljših.

Mrzel, meglen dan v zgodnji pomladi se nagiba k svojemu koncu. Nad visokimi in ozkimi, s preperelo slamo pokritimi strehami se igra veter z oblaki in jih podi semtertja. To tuli in piska! Gotovo bo ponoči zmrznilo in zjutraj bo imela narava lepo belo pregrinjalo — slano.

Iz nekaterih koč sili sivkast dim skozi okno, skozi vratno odprtino ali kjer že iztakne kako luknjo, na plan. Povsod si išče izhoda, le skozi dimnik ne, ker ga vihar zopet z vso silo požene nazaj v kuhinjo.

Zunaj pred vasjo, kakih sto korakov od cerkve, pa stoji v tem trenutku precej ljudi.

To so revni ljudje, sestradanih in upadlih obrazov, ki tako potrto gledajo, kot da bi se njihovim vsakdanjim nadlogam in težavam pridružila nova, dosedanje presegajoča boleost.

Ob plotu, tam kjer zapušča cesta vas vodeč in izginjajoč v nepregledni planoti, se je zbrala kopa ljudi. Oči vseh so nestrpnostno in nepremično uprte tja v daljavo, kakor bi nekoga iskali.

„Vasiljevič, ta krevsasta krevlja!“ je zavaljal Petrov.

„Njegov jezik je mlinsko kolo, katerega žene žganje. Gotovo zopet klobasá pri Krašnju in se zaliva z žganjem“, je pristavil Irov, ki se je venomer vrtil kakor frtavka.

„Nazadnje bo še tam ostal, ta preklicani polž, in ga ne bo kakor zadnjič.“

Tako so hladili vsi, z manj ali bolj zasoljenimi opazkami svojo jezo, le mlada žena, belega, upadlega lica je molčala in neprenehoma zrla v daljavo.

Ana je, žena postavnega Aleksija, ki je moral še pred nedavnim časom na vojsko, ki jo bijejo Rusi s premetenimi, čez mejo škilečimi očmi Japonci.

Vendar enkrat se je pokazala v daljavi neka točka, ki je postajala vedno večja; polagoma so spoznali, da se bliža človek.

„Vasiljevič, Vasiljevič, on je! Toraj vendar pride, ta mevža mevžasta! Saj pa je tudi že zadnji čas — —“

V dobri četrt uri je došel pot do čakajoče množice. Vse se je navalilo nanj in vpilo: ta, če je izvršil naročila, oni če ima kaj pisma zanj, tretji so izpraševali po novicah iz vojske. Vpili so vsi kar vprek.

Dvakrat na teden je prinašal Vasiljevič kot uradni sel ali pot poročilo iz mesta in parkrat je prinesel tudi že zaznamek v boju padlih vojakov. Iz vasi so odšli namreč z Aleksijem še trije drugi fantje, seveda prisiljeni.

Kaj bi jih tuđi brigala vojska? Saj jim je dajala domača vasica vsega potrebnega za vsak dan posebej; oni na vzhodu so delali lahko radi njih, kar so hoteli. Ja, ko bi bili prišli čez veliko „lužo“ nadnje, o potem bi jim že pokazali, kaj se pravi z medvedom se metati!

Ker so se pa visoki gospodje med seboj skregali, zakaj naj potem reveži dajo svojo kri za črnilo, s katero bi se zopet spisala mirovna pogodba? Ni jim šlo v glavo! a morali so v vojsko! Smrt kakor upornika doma — ali častna smrt v vojski!! Sedaj pa izbiraj — —

Počasi je izvilkel Vasiljevič iz terbe list. „Hoj, ljudje božji, poslušajte! Vsi so še pri življenju, le eden je postal — junak.

Grobna tišina za trenotek.

„Govori, če si človek, ne muči nas!“ se vskliknili vsi hkrati.

„Kot junak je izdihnil — Luka. Tukaj, le poglejte je belo na črnem. Vsi drugi še žive. In za-te Ana, imam neko veselo sporočilo.“ Segel je v torbo in ji dal pismo.

„Od Aleksa!“ vzkliknila je polna veselja. „Živi, še je živ“, in odhitela je proti domu.

Star in osivel mož pa se je približal ves obupan k potu: Poglej še enkrat na papir! Vsi so živi? Luka, Aleksij, Leo in Nikola?“

„Ne, Luka je umrl junaške smrti!“ je zakričal pot nad gluhim starcem.

Tedaj pa je starac pobledel in se zgrudil na kolena: „O sveti Krist v-nebesih!“ Luka

ubit?! Moj ubog otrok!“ „Ne, ne, to ne more res biti; saj Vasiljevič ne ve, kaj govori; on je pijan.“

Zgrudil se je na tla, tako ga je zadela žalostna novica. Odnegli so ga na njegov dom. — —

Aleksij pa je pisal svoji ženi tole pismo:

Moja ljuba Ana!!

Tako daleč sem sedaj od Tebe. Velike dežele so med nama. Vendar pa sem v nebu skoraj vedno pri Tebi. Noč in noč brije veter in zvezde bliskajo na svetu kakor pri nas doma. Na prostem, zunaj ležim poleg mračnega

ognja. In ob takih trenutkih si mi vedno Ti v mislih. Imeli smo bitko, o kateri pravijo, da smo jo zgubili, a tudi sovražnik take zmage gotovo ni vesel. Veliko ranjenih in ubitih leži na bojišču, a mene je dozdej varoval Krist. Upam, da me bo tudi v bodočnosti. Prosi Krista za srečno mojo — seveda molim tudi jaz tako goreče, kakor še nikdar poprej — vrnitev!

Bog varuj Tebe in mene in najinega otroka, Tvoj Aleksij.

(Konec sledi.)

Proglášenje verske resnice o brezmadežnem Spočetju. Slika Podestijeva v vatikanski sikstinski kapeli.

Razgled po domovini.

Današnja številka „Domoljuba“ je posvečena proslavi jubileja brezmadežnega Spočetja. Osmega decembra 1854 — torej ravno pred 50. leti — je bil tisti znameniti dan, ko je veliki papež Pij IX. ob prisotnosti ogromne množice cerkvenih dostojanstvenikov in drugega ljudstva, zbranega v cerkvi

sv. Petra, izrekel kot versko resnico, da je Marija brez madeža izvirnega greha spočeta. Ta trenotek prinašamo v sliki, ki je posveta po prelepi Podestijevi podobi, kraseči »dvorano brezmadežnega Spočetja« v Vatikanu. Pij IX. oznanja kot najvišji učenik sv. cerkve nauk o brezmadežnem Spočetju. Okoli njega

stoje in kleče cerkveni knesi in prelati; gornji del slike pa predstavlja takorekoč proslavo te verske resnice v nebesih: vidi se presveta Trojica, Marija nebeška Kraljica, Peter in Pavel, svetniki stare in nove zaveze, ter pojodi angeli. Na levi stoji veličastna ženska postava, ki pomeni sv. cerkev, v roki

d.ž.č. znamenje odličnosti, sv. kr.ž. O nje pada žarek svetlobe na Pija. Na desni spoda v capredju stoje učenjaki, ki so si posebno zaslug pridobili za razlago in proglastev te verske rešnice. — Na d.uzem mestu prinašamo sliko Brezmadežne, kakor se je prikazala nekaj let pozneje v Lurdu blaženi Bernardki iz ir. kom: „Jaz sam brezmadežna S. črtje.“ — V pesmi pa tolmači pesni čuvstva naročnikov in prijateljev našega list ob tej redki sliki nosti. Naj občini slovenski narod kakor do zdaj tudi v prihodnje ostane Marijin narod, odličnejši se med vsemi drugimi v češčenju in ljubezni do Brezmadežne!

Prav lepo se zahvaljuje „Domoljub“ vsem tistim, ki so ga ubogali in že poselili naročilno naprej za l. 1905. Trenutistih, ki občini pošljejo rešitev uganko, vestno zapišujemo ter vsakemu posebej želimo, da bi mu na sv. treh kraljev dan bila sreča mila. Prav posebno priznanje zaslužijo nabiratelji novih naročnikov; poleg zavesti, da vrše spostolsko delo, imajo tudi upanje, da dobe l. po nagrado. „Slovenski Narod“ se sicer norčuje iz razpisa nagrad in črtje t. med židovsko reklamo. Vae to pa le več onemogle jeze, ker mu je sinček „R d ljut“ izdihnil, a „Domoljub“ vedno krepkejši prihaja in se vedno lepše razvija. Nam se smilijo le tisti dosejanci „R doljubovi“ naročniki, ki bodo ob novem letu brez duševne hrane; če se jim ne zamerimo praveč, jih povabimo, naj poskusijo z „Domoljubom“, „kršta“ gotovo ne bo slabša in zraven ima še veliko nade, da vsakneje v ž. p. lepo nov. letno darilo. Poskus ne stane več kot 1 K 60 vinarjev!

Naročnikom s Koroškega, ki beró „Domoljuba“ kot prilogo „Mira“, naznanjamo na mnogostranska vprašanja, da se tudi oni lahko udeležé. srečkanja, ako pošljejo do novega leta naročnino 1 K 60 v in rešijo dotično uganko. „Domoljub“ namreč z novim letom ne bo več „Miru“ priložen; ako bi ga kdo hotel vseeno še brati, naj se zglaší kot naročnik in po nakaznici pošlje naročnino. „Domoljub“ bo zato v prihodnjem letniku prinašal tudi koroške novice, kakor se bo sploh bolj oziral na dogodke po vseh slovenskih pokrajinah in ne samo po kranjski deželi.

Dopisnikom „Domoljuba“ bodi povedano, da v prihodnje predolgih dopisov ne bomo sprejemali; zlasti bomo popise zaslug raznih duhovnikov, ki so si jih pridobili v kakem okraju in jih ob njihovem odhodu dopisniki na široko razblinjene pošiljajo uredništvu, brezpogojno metali v koš. Duhovniki sami tega ne želijo in plačila za svoje delovanje pričakujejo drugod. Tudi pri poročilih o čisto krajevnih dogodkih naj se blagovolijo dopisniki omejiti na najpotrebnejše; zlasti velja to o kra-

jevnih prepirih, ki naj se po možnosti poravnajo doma.

Gorenjske novice.

* **Motnik, 27. novembra.** Dne 26. nov. je umrl za vodenico tukajšnji trgovec in posestnik Gašper Križnik. Domoljubovi bralci, čegar zvest naročnik je bil pokojnik vse-skozi, naj zvejo nekaj črtic iz njegovega življenja. Dasi je obiskoval samo domačo šolo, vendar se je zmiraj uril v daljni izobrazbi. Zanimal se je za domače in sploh za slovensko slovstvo. Zato je rad prebiral strokovne knjige, posebno slovenske in hrvatske. Nabavil si je sčasoma bogato knjižnico, s katero bi se lahko ponašalo vsako večje bralno društvo. Sledil je paznim očesom in modrim preudarkom novosti na političnem polju, zato je bil naročen na več katoliških narod. listov. Večkrat je sporočal kako kratko novico odtod v „Slovenca“ in „Domoljuba“. Posebno ga je veselilo nabirati narodne pripovedke za družbo sv. Mohora in jugoslovansko akademijo. Se dan pred smrtjo je naročil, naj se nekaj nabranega gradiva pošlje gotovo v Zagreb, za kamor je tudi popisaval narodne običaje tukajšnjih obrtnikov, v prostih večernih urah so ga radi obiskavali tukajšnji obrtniki, da jim je poročal važneje dnevne novice, katere nam dovažuje vsakdanja pošta. Bil je tudi dolgotletni občinski odbornik in večkrat predsednik kraj. šol. sveta, podpornik naprav tukajšnje požarne brambe in sploh radodaren za dobre namene. Lep pogreb 1. adv. nedeljo, katerega so se udeležili domačini in okoličanje z obč. odborniki in županom, udje kraj. šol. sveta in požarna bramba, je pričal, kako težko smo se ločili z njegovo prežalostno ženo in otroci od groba, želeč njemu čisljanemu in sebi: „Da se vidimo nad zvezdami!“

* **V Smledniku** smo letos celo leto volili. Z volitvijo smo leto pričeli, in 24. novembra šele smo končali. To veselje so nam napravili baronovci. Čeprav so lahko na prstih prešteli, da ne bodo nikdar nič opravili, so šli rekurirat zoper prvo volitev! S tem so napravili občini stroškov za kakih 100 goldinarjev, ki so popolnoma proč vrženi, in celi občini in občanom veliko nepotrebnih sitnosti in potov. In zdaj so tam, kjer so bili! Druga volitev je bila še veliko boljša za nas kakor prva. Izvoljeni so enoglasno sami zanesljivi katoliško-narodni možje. Dobili so v III. razredu 100 glasov, v II. razredu 37, v I. razredu pa 17 glasov. Nasprotnikov še plizu ni bilo, videč, da je kaša prevročala! Mi bi se kaj lahko malo ponorčevali iz nasprotnikov, pa tega ne bomo storili; samo to rečemo: Našim volivcem

čas, nasprotniki pa naj se že enkrat zmožré, da ne bodo brez potrebe in v svojo sramoto delali nemira v občini, ki nikdar ne bo liberalna!

* **Petindvajset let župan** je naš splošno spoštovani Anton Burger v Smledniku (Hrašah). 13. novembra je preteklo 25 let njegovega županovanja. Vsa leta je vodil občino v splošno zadovoljnost vseh občanov. Zadnje leto so mu hoteli izpodnesti županski stol nasprotniki, a on sedi trdno, ker se upira na zaupanje svojih volivcev. Burger je kot kamen in kost trden in zanesljiv pristaš katoliško narodne stranke, pa je s svojim krščanskim življenjem tudi zgled vsem občanom. Ob petindvajsetletnici je napravil revnim otrokom gorkih čevljev za zimo. Bog ga obrani še mnogo let!

* **Strašna nesreča v tunelu.** Dne 21. novembra okrog 10. ure ponoči se je dogodila v predoru na Hrušici na Jesenicah grozna nesreča, ki je zahtevala 14 človeških žrtev. Užgali so se strupeni plini, eksplodirali s strašno silo in vzeli tolikemu številu mladih ljudi življenje. Enajst mrtvih so takoj dobili, nevarno ranjenih pa 5, izmed katerih so že trije v bolnišnici v hudih bolečinah umrli. Grozen pogled je bil na uboge ponesrečence; še tako trdemu srcu bi se morali smiliti. Obrazi so bili popolnoma črni, lasje sežgani, enemu je potegnilo kožo z glave, nekaterim pa na rokah. Med umrlimi je največ Slovencev namreč 10, dva Italijana in dva Hrvata. Pet izmed mrtvih je iz Bevca na Goriškem, med temi so trije bratje Mihelič. Tudi eden domačin Jeseničan, Matevž Robič, 17 let star, ki je bil na Vseh svetih dan še pri obhajilu, je bil žrtva strašne nesreče. Pogreb ponesrečenih je pokazal kako globoko je pretresla grozna smrt vsakoga. Vkljub skrajno slabemu vremenu, se je udeležilo pogreba do štiri tisoč ljudi, domačinov in delavcev pri tunelu. Delavci iz predora so svetili z lampicami, kakršne rabijo v predoru, nad dvajset lepih vencev so nosili za križem, potem so šla razna društva in tovarniška godba, za duhovščino pa so nesli 11 mrličev. Bil je pretresljiv prizor. Vse so pokopali v skupno jamo. Ob grobu sta govorila domači g. župnik v slovenskem, neki italijanski delavec pa v italijanskem jeziku. Dva dni pozneje so pokopali v skupno jamo še one tri, ki so poznejše vsled opeklín umrli. V eni jami počiva torej 14 nesrečnih tovarišev. Nad grobom nesrečnih žrtev bodo napravili spomenik. Govori se, da so še mrtvi v predoru, pogrešajo še štiri, ali nihče si ne upa iti tja, kjer se je zgodila nesreča. Sploh si delavci ne upajo delati v zgornjem rovu, kjer se je pripetila eksplozija, veliko število delavcev je dobilo delo zunaj tunela, ali pa so odšli drugam. — Kaj je kvivo nesreče, se bo težko kdaj dognalo. Govori se,

da se je v zgornji rov premalo pošiljalo zraka. Pri uradni preiskavi so bili mnenja, da so delavci opazili eksplozivne pline in bežali nazaj, da preprečijo nadaljno prodiranje minerjev. Predelavec Janez Mihelič pa skoro gotovo ni opazil znamenja, šel je s prosto ločjo naprej. To je povzročilo eksplozijo in strašno nesrečo.

* **Na lovu ustreljen.** V nedeljo 14. novembra je bil lov na Možaklje nasproti Jesenicah, ki se je žalostno končal. Za priganjača je bil 19 let stari Franc Resman, posest. sin na Jesenicah. Ko je stopil iz Moste, je ustrelil nanj kakih štirideset korakov 16letni sin dr. Tavčarja, meneč, da ima pred sabo divjo kozo. Kroglja je šla Resmanu v trebuh in pri nogi vun. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico, ali življenje mu niso mogli rešiti. Umril je čez 6 dni po nesreči. Truplo so prepeljali iz Ljubljane na domače pokopališče na Jesenicah.

* **Iz Moravske okolice.** Volitve L razreda v Drtiji so se vršile v četrtek, 1. decembra. Zmaga je bila zopet na naši strani, četudi niso bile volitve javno oklicane. Liberalci so hoteli vlitve nekako prikriti, a naši vrli možje so stvar o pravem času izvedeli. To je res hud udarec za našo liberalno gardo; županov stolček pa, kateri je stal nekdanj tako trdo, je izgubil svojo oporo in raz njega je padel sam g. Hušnikar. Ta oega poraza Drtijski naprednjaki gotovo niso slutili. Volitve, katere so se pletle skoraj dve leti, so torej enkrat vendar srečno končane. Posebno znamenito je: kako je naša stranka ves čas lepo napredovala. Tako imamo sledeč mi 11 odbornikov, liberalci pa samo jednega. Torej živeli vrli volilci, čast vam! — Zadnji s e m e n j v Moravčah je bil srednje obiskan; kupčija za živino ni bila posebno dobra, ker ni prišlo kupcev. Možje pripovedujejo, da kupčija za živino napreduje. — Zopet plesalo se je na Martinovo nedeljo v Moravčah. Na plesu si opazil zopet mnogo družega spola. Toraj nič čudnega, ako morajo prednik M. družbe vedno in vedno svariti. — V r e m e imamo zadnji čas ugodno. Padlo je nekoliko snega, a posebnega mraza ni. Tudi vode se je v zadnjem dežju dobilo polne vodnjake. — D v a p o r a z a so doživeli v kratkem Moravški liberalci. Prvega lani pri volitvah v Moravčah. Zato so se tako silno trudili za mandat v Drtiji. In zdaj pa imajo! Toraj vidite, da je možata odločnost naših mož več nego sladke besede...

* **Občinska doklada na žganje.** Odborniki občine Šmarca so v seji dne 13. t. m. soglasno sklenili, da se pobira občinska doklada na žganje po 10 v. od litra. Dohodki so namenjeni ubožnemu zakladu za celo občino. Želeti bi bilo, da se nekatere gostilne bolj nadzorujejo, ker so dostikrat čez ura

odprte in to je dostikrat vzrok raznoličnim nevarnostim in pretepom.

* **Bolezen.** Posestnik iz kamniške okolice nam piše: V kamniški okolici prašiči precej hudo boleajo. Nekaterim gospodarjem poginejo po 3—4 prašiči. Žival kar enkrat postane vsa rdeča, potem črna in nobena noga je več ne drži. To je žalostna prikazen za naše gospodarje, ki so še itak preveč obremenjeni.

* **Nesreča v tovarni.** V tovarni za slamnike v Domalah je neka raztopljena vroča snov brizgnila v obraz delavcu Petru Jerasu, ki na eno oko ne bo več videl, eno je pa nevarno poškodovano.

* **Zadružništvo.** Iz Komende: V nedeljo je pri nas dr. Krek obširno predaval o zadružništvu ob obilni udeležbi naših gospodarjev. Pojasnjeval je pomen Raifajsnovk in mlečarn. Če bo kaj uspeha, poročamo čb svojem času.

* **Ponesrečeni železniški čuvaj.** Pri Mednu poleg Medvca je šel po železniški progi pomožni čuvaj Jakob Kramar. Za njim je privozil vlak, ki ga je prijel za platič in vrgel na tla. Kramarjeva roka je prišla pod kolo, ki mu je odrgalo tri prste.

* **Hudobnost.** V St. Vidu je nek fant razbil steklenico in s razbitimi kosci cbrzel po obrazu Matevža Starmana, ki je moral vsled ran v deželno bolnico.

* **Nesrečna rodbina.** V Jaršah pr. Mengšu so v štirih tednih umrle v eni hiši štiri osebe. Čevljarju A. Knezu je umrla najprej žena. Pri pogrebu se je prehladila njegova mati in je v enem tednu umrla, zatem je v tretjem tednu umrl otrok in nazadnje je zbolel še Knez sam in tudi umrl. Ostala sta le dva majhna otročiča pri hiši. Revščina je velika in pomoč silno potrebna.

* **S Homca.** Naši sosede v Šmarci so sklenili v občinski seji, da se bo v korist ubožne blagajne pobirala prihodnje leto naklada na žganje po 10 v. od litra. Pri nas smo pa menda že letos toliko nabrali od take doklade, da je novi občinski odbor za prihodnje leto, kakor se čuje, nič več ne misli pobirati. Kaj? Ali je res? To ni dober začetek za nas kmečke davkoplačevalce. — Dne 26. novembra. Kamniška Bistrica je v noči 24—25. t. m. vzela in razdrila jez za Homško goro, ko je po hudem nalivu narastla čez bregove. Do zdaj smo imeli lepo vreme, da smo lahko spravili jesenske pridelke pod streho, katerih je hvala Bogu dovolj. Naša mladeniška in dekleška Marijina družba vrlo napreduje. V kratkem si bo omislila zastavo. Družbe sv. Mohorja knjige smo že prejeli in smo jih zelo veselili in jih pridno prebiramo.

Dolenjske novice.

Iz Šent Rupertske doline.

† Čez 'Mrtvaški hrib' se gre iz Št. Ruperta na Suho goro. In na vrhu tega hriba so našli 16. novembra cveteče trobentice. — Kaj ne, veliko prezgodaj!

† **Pet različnih vrst domačih razglodnic** v raznih barvah imamo v Št. Rupertu. Pa recite, da nismo napredni!

† **Tudi po Notranjskem vedo,** da je Št. Rupertsko vino izvrstno. Pred kratkim je romalo veliko sodov čez Trebnje in Ljubljano. In ti niso bili prazni.

† **God sv. Cecilije** smo praznovali v Št. Rupertu kolikor mogoče slovesno. Bila je cecilijanska peta maša, pri kateri je pevski zbor zopet pokazal svojo spretnost in izurjenost pod vodstvom organista gospoda C. mermerna.

† **Pa ga je uničil** — „Domoljub“ „Rodoljuba“. V „Slovincu“ z dne 19. t. m. smo brali, da bo „Rodoljub“ nehal izhajati. No, za Št. Rupertske doline je že davno nehal izhajati.

† **Šuto na cesti na Trebelno** bo v kratkem vse odnesla burja.

† **Dosti vina** imajo Trebelani, kupci pridite in usmilite se revnega kmeta!

† **Močan mošt** je na Trebelnem, dokaz so pobite buče in stolčeni nosovi v Čužni vasi.

† **Mokronoško bralno društvo** zastonj iščeš v družbi sv. Mohorja. E liberalci je slab domoljub! Na judovske nemške časo piše so pa naročeni! Heil!

† **Gorelo je v Laknicu,** zažgal je otrok z žveplenkami. Stariši ali vas ne zmordijo nesreče?!

† **Mokronoški grad** ima novega posestnika. Le vkup, prodamo vse, magari če prav zidate geri tovarno liberalnega kolomaza.

Z ribniške zemlje.

† **Naročilno na „Domoljuba“** za prihodnje leto plačajte nabiralcem saj de Božiča, da jo morejo poslati upravništvu ali mu naznaniti število listov. Če nimaš časa prinesiti tistih 80 soldov, pa saj sporoči po kom, da ostaneš še narečnik; že s tem boš prihranil desti sitnosti nabiralcu in upravništvu.

† **Še enkrat ribniško sodišče.** Ni še dolgo tega, da je bile popisane v „Narodu“ neko spričevalo, katero je dalo ribniško županstvo za nekega obdolženca ribniškemu sodišču. Očita se županstvu, da je bilo spričevalo slabo, in da je sodišče zahtevalo drugo — boljše. Slišali pa nismo, da bi bilo županstvo obtoženo, da je izdalo neresnično spričevalo. Toraj sodišče samo ne

mara resnice. — In to pride v javnost. Ali so taka spričevala za sodnijo ali za liste? S takim ravnanjem nakopava sodišče županu, ako spričuje resnico, osebne sovražnike, ki mu lahko postanejo nevarni. Znano je, da so nekje fant e županu, ki jih ni mogel pred sodiščem pohvaliti, pokosili veliko njivo še zelenega prosa. Nравnostna spričevala naj bodo za to, za kar so.

† **Skrajna zlobnost.** Tomaž Zabukovec je velik prijatelj ribniških dopisovalcev „Naroda“. Njim nanaša svoje novice. Koliko je pa verjeti Tomaževim ustom, nam kaže sledeče: Tomaž je vozil 11. julija t. l. neko „balo“ v Struge. Tam nekje v Dobropoljah srečal je voz z večjo družbo, o kateri pravi: „Pijani so bili vsi več ali manj.“ V ti družbi je Tomaž videl dva župnika, ki ki jih ni bilo zraven, in katerih eden za vso stvar ni prav nič vedel, dokler ga ni Tomaž v „Narodu“ zlobno in nesramno obrekel. Tak je Tomaž! „Narodovim“ bralcem dober tek!

† **Kmetje, z vami je križ!** Onim, ki se vam lažejo, verjamete; onim, ki vas derejo, nosite kožo. Njim pa, ki vam dobro hočejo, pa ne verjamete in ne zaupate. Kjer je kak konsum propal, so bili navadno krivi ljudje, ker se ga niso držali. „Enkrat samkrat sem bil notri, pa moram toliko plačati“, vzdihnil je nekdo. Da, ravno zato, ker si bil enkrat samkrat notri, moraš plačati; ako bi bil ti nosil dobiček v zadrugo mesto liberalnim trgovcem, bi ne bilo treba nič plačevati. Kar kdo govori zoper zadrugo, akoravno veš, da je lažnivec, mu verjameš, ako se pa kaj reče o liberalnih trgovcih, ne verjameš nič. Tega tudi ne veš, da trgovci zaradi zadruge ne morejo zvišati svojih cen, katere bi svojevoljno nastavljali, ako bi ne bilo zadruge in zato so jim te trn v peti. Pomislite, da so zadruge koristne tudi onim, ki niso njih udje in zato jih je treba varovati, da ne propadejo.

† **Gospodarji s posli, pozor!** Dobrota je sirota. Marsikateremu gospodarju zbolí posel in ga ima vseeno pri hiši misleč, bo že bolje. Minejo tedni in tedni posel le ni za drugo delo, kakor za varovanje otrok in gre naposled v bolnišnico. Usmiljen gospodar, ki mu ni pri plači nič utrgal, in mu je dal še morda za pot, dobi čez nekaj tednov velik račun iz bolnišnice. Pritožbe ne pomagajo nič, akoravno je že postavi zadostil, ako je imel posla štiri tedne bolnega v svoji oskrbi, ker ni dal posla iz službe. Gospodarji, da se obvarujete teh ogromnih stroškov, oglasite svojega posla, katerega ste imeli že štiri tedne bolehnega pri hiši, pri županstvu za izstop iz službe. Posel še lahko ostane pri vas, ako nima kam in se vam smili, da le ni z vami v službenem razmerju, pa vam ne bo treba

bolniških stroškov plačevati, temveč bodo ti pokriti iz deželnega zaklada.

† **Nove orglje pri Novi Štifti** blagoslovil je prvo adventno nedeljo ribniški gosp. dekan. Le tamošnjemu vodji prečastitemu g. Klinarju se imamo zahvaliti, da da je ta lepa romarska cerkev dobila orglje, da bo posebno ob shodih služba božja toli veličastnejša. Ob priliki blagoslovljenja je g. Klinar, muzikaličen mojster, orgljal sam.

† **Na Robu se postavlja po robu** nekdo, ki naj se „ahta“, da se njemu ne postavijo ob volitvi po robu, ker sicer se ne bo več postavljaj po robu na Robu.

† **Čudno.** Na nekaterih krajih šolska oblastva teli silijo na razširjanje šol, na Robu je pa razširjenje obč. odbor že sklenil, pa se ista oblastva ne ganejo. S tem pa seveda nočemo reči, da Robarji že komaj čakajo ogromnih stroškov za šole.

† **Čakamo in čakamo** že od poletja sem, kdaj prinese „Domoljub“ podobo našega poslanca-staroste g. Pakiža, pa je ni in ni. Kje je neki zavornica? *)

Iz litijskega okraja.

† **Kaj pripoveduje Sava reka?** Našli so 2. novembra med Gor. Hotičem in Vernikom truplo neznanega moža — utopljenca v Savi. Dognalo se je, da je nesrečni utopljenec 61. letni delavec Martin Skerlep iz Dolskega. Ne ve se ali je revež, ki ni učakal svojega godu, si pomagal iz tega sveta s samomorom, ali je le po nesreči zabredel v Savo. — 10. novembra pa so našli ob pogoniški graščini v Savi truplo 40letnega posestnika sina Janeza Cerarja iz Kofina. Imel je dedščino 1400 kron, zato je živel „lustig“ in imel vedno vročo glavo, a ko je vse zapravlil, si jo je šel ohladit v Savo. — Most čez Savo pri Trbovljah je bil 13. novembra slovesno blagoslovljen in prometu izročen. K tej slovesnosti se je nabralo silno ljudij s Kranjskega in Štajerskega. — Ob zadnji povodnji je narasla v našem okraju Sava nad 1 meter navadne visočine. To je zadnje čase Sava doživela.

† **Nagle in neprevidene smrti.** Ni še dolgo, ko smo iz Šmartna pri Litiji sporočali o nagli in nepričakovani smrti Martina Brica, ko moramo spet poročati o nadaljnjih nanaglih smrtih, s katerimi obiskuje Bog šmartinsko fare. 16. novembra je nanagloma umrl na Kamnu pri Vogenšperku Matija Kepa, zadet od kapi. 30. oktobra je bil rajni sprejet še v tretji red in prav dober mož. — 17. novembra v Litiji je hitro umrl Janez Štepar. 18. novembra zjutraj na Ustji mladencič Jožef Penik. Imel je tifus, bil je že precej dober, a je kar nanagloma izdihnil.

*) Zavornica je odstranjena, kakor kaže prva stran! — Op. ur.

— 30. novembra zjutraj pa je spet na Ustji umrl neprevidoma Janez Štancar. Kuhal si je zjutraj — bil je udovec — še sam zjutrek, ko nenadoma pade in umrje. Bil je tih in dober mož. sorodnikov ni imel; zapustil je precej premoženja, a brez poslednje volje. Bog daj vsem večni mir in pokoj! —

† **Star, pa še nima pameti.** Na Včačah se je pred zadnjo burjo obesil na vrtu 70letni posestnik Franc Ravnihar. —

† **Umrl je v deželni bolnišnici** Janez Sever, ki se je ponesrečil v cementni tovarni v Zagorju. —

† **Zabodel je v Lazih kovaški pomočnik** Franc Pencelj oženjenega hlapca Jakoba Podbevška, ki je skoro nato umrl. —

† **Roko so pokazali na poti,** ki se loči v Štango in na Prežganje. Dosti dolgo so jo skrivali.

† **Šmartinske novice.** Kako „Nared“ oziroma znani šmartinski lažnivi kljukec laže? V št. 271 z dne 26. novembra piše tisti „Nared“: „Sad Marijine družbe. Pretečeno nedeljo sta dva devičarja iz Kostrevnice napadla z nožmi nekega krojača ter mu zadala šest ran na vratu, na glavi in eno na roki. Napadenec je telesno poškodovan. Vas Kostrevnica je na glasu kot ena najbolj klerikalnih na Kranjskem, kjer so skoro vsi fantje pri Marijini družbi, a so vkljub temu največji pretepači... Kaplan sme biti ponosen na te svoje evčice!“ Tako piše lažnivi kljukec. Poizvedeli smo resnico in sporočamo: 1. Ni res, da bi bila tista dva devičarja sploh kedaj pri Marijini družbi. 2. Res je, da je bil napadenec sam kriv, če je katero dobil. 3. Res je, da je Kostrevnica klerikalna vas na Kranjskem. 4. Zvedeli smo, da je precej fantov pri Marijini družbi. 5. Ki pa niso pretepači. 6. Čudimo se, da „kljukec“ koncu vsacega dopisa iz Šmartna kliče kaplana na korajžo ali na pomoč in tolažbo. 7. Zvedeli smo, da je kaplan res ponosen na Kostrevnico in na Marijino družbo. 8. Čudimo se, zakaj „kljukec“ molči o šmartinskih devičarjih, ki vsako noč razgrajajo. 9. Zakaj molči o litijskih devičarjih v Oblakovi oštariji v nedeljo 27. novembra. 10. Čudimo se, zakaj ni tiho, ker ima toliko slabo vest in grehov na nji.

† **Litijske novice.** Sodno poslopje je zgrajeno in država je dala drugi obrek v znesku 67 869 K in za notranje opravo 8000 K. — V četrtek 24. nov. so bile občinske volitve za naš trg. Tržani so dre-mali, a uradniki so držali skupaj in si osvojili prvi razred. Seveda se zdaj tržani pokoncu in mislijo volitve ovreči. V tretjem razredu se kmetje volitev niso udeležili. In to radi tega ne, ker liberalna večina I. in II. razreda dela kar hoče in vselej obvelja, kar sklene gospoda, ne oziraje se na tretji razred. Naj bodo torej sami med seboj. —

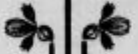
Mariji Brezmadežni.

Glej, čete nebrojne k svetišču hité,
kam žene jih pač goreče srcé?
Zastave vihrajo, se pesem glasi,
in radost iz vsakega lica žari;
tje gori na oro k Mariji gredó,
v hvaležnosti svoja — srca neso.
Ubrano pozdravljajo čete zvonovi,
in z njimi se strinjajo pevski glasovi.
Tu gori se eni v svetišču zbirajo,
zaupno v Marijin oltar se ozirajo,
tam doli že drugi iz širne planjave
Mariji pošiljajo srčne pozdrave.
Procesija ta se vedno ponavlja,
in vedno so večje njene vrste,
mladina slovenska Marijo pozdravlja,
kot mater, Kraljico slovenske zemlje.

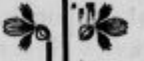
Bilo je pred petdesetimi leti,
kar v Rimu govoril Oče je sveti:
Marija brez madeža bila spočeta
že v rojstvu je Svojem bila vsa sveta —
in glas se je širil vrhu zemljé
in šel je čez daljno, širno morjé,
Kraljico Marijo ves svet je častil,
Spočeto brez madeža jo je slavil;
in angeli gori v podnožju zvezdá
so klanjali se — Kraljici nebâ.
Minulo še mnogo bode stoletje,
slavilo Brezmadežno bo se Spočetje,
in ko se bo zemlja v pepel spremenila,
se bode Marija v nebesih slavila — —
Glej, čete nebrojne k svetišču hité,
k Mariji jih žene ljubeče srcé,
zastave vihrajo, se pesem glasi,
in radost iz vsakega lica žari. —
Oj čete, le rade k Mariji hitite,
za Mater si svojo — Njo izvolite!
Pod solncem na zemlji ni lepše Kraljice,
na svetu le eno je tako srcé:
Brezmadežno Srce — Marije Device!
Oj Mati Brezmadežna, Ti nam ostani
mogočna zavetnica sredi svetâ,
sovražnikov duševnih zvesto nas brani,
ne zabi slovenskih sinov in hčerâ!
Kje najdeš na svetu zvestejših sinov,
kje najdeš udanejših Sebi hčerâ,
kje najdeš svetišča sredi valov,
kapelice vrhu sneženih gorâ?
Vsak holm ti priča in vsaka votlina,
da zemlja je naša Tvoja lastnina,
Ti Mati si naše slovenske mladine,
Kraljica si tužne — nam domovine!
Tu Tebi ostal še zvesti je rod,
ni knežji, kraljevi — le rod je sirot!
Oj Mati Brezmadežna, Ti gospoduj,
nad narodom našim le Ti kraljuj,
Ti steri hudobnemu duhu glavó,
ki pot nam zapira v presveto uebó,
Ti k svojemu Sinu ves narod pripelji,
da večno proslavlja Te v rajskem veselji!

Iv. Baloh.

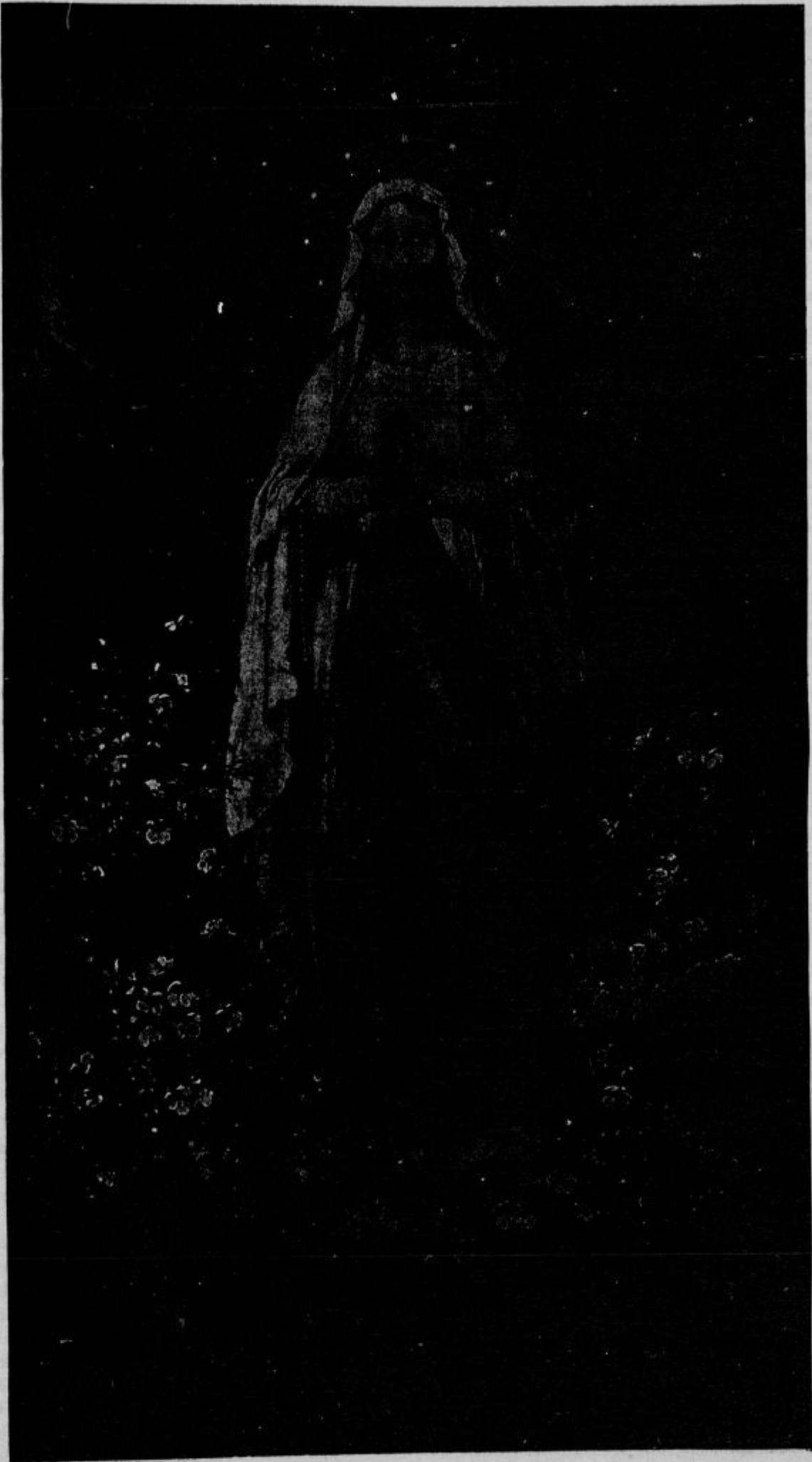
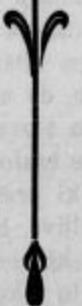

1854

1904

Lurd — 1858.

smo izprevideli, da je naša domača vzajemna najboljša; zato pa kar po vrsti k njej pristopamo. Pred kratkim je nek agent zabavljajal čez vzajemno, češ da je beraška; mi pa pravimo: kako je pa to, da pri vsem beraštvu prva izplača! Svoji k svojim!

† **Z Dobovca pri Kumu** se nam poroča, da so prenovili župno cerkev, napravili nov tlak, uredili Marijino družbo in postavili lepo novo stavbo za ljudsko šolo.

† **Iz Sodražice.** — Da gospodarska društva, ki so v pravih rokah, v katera se ne vseli nepoštenost poslovodjev in sebičnost članov, morajo vspevati, dokazuje med drugimi tudi sodraško konsumno društvo. Zadnji čas je nek tukajšni kramar, ki je mimogrede povedano liberalce, uprizoril silno agitacijo zoper to društvo ter slovesno povdarjal, da mora ali konsum ali on sam propasti. Pošiljal je članom lastnoročno spisane odpovedi s pripomnjo, da naj jih podpišejo in načelstvu konsuma odpošljejo. Veselja si je mel roke, ker se je nekaj kalinov res vsedlo na njegov lim in po nepotrebem izstopilo iz društva. Da društvo takemu zavratnemu postopanju konec stori, je zahtevalo od „Zadružne zveze“ revizijo s povdankom, da se ta kolikor moč temeljito in strogo vrši. Kakšen izid je imela? Ko se je blago natančno premerilo, pretehtalo in precenilo, ko so se vsa bremena, ki teže društvu, vpoštevala, se je pokazalo, da je društveno premoženje vredno 27.941'34 K, dolgovi pa znašajo 21.659'15 K; čistega premoženja ima torej 6282'19 K. Kaj ima sedaj človek, ki drugih ne pusti v miru, od vsega svojega napora drugega kot — dolg nos! Svetujemo mu, naj tudi on primerja svoje tirjatve z dolgovi in, če mu ostane toliko čistega premoženja, kakor ga ima konsum, tudi pri njem še ne zapoje tako kmalu boben. Ake pa tako hitro ne more obogateti, kakor je nekdo drugi, ki je z njim precej v sorodu, naj pa malo potrpi; so pa č slaběji časi, kakor so bili pred 30. leti. Da bo pa še nadalje ruval zoper društvo, o tem ne dvomimo, saj mu njegova žilica drugače ne dopusti. Naj ima veselje!

Notranjske novice.

— **Iz Št. Petra.** V št. 22. „Domoljuba“ se je vrinila v dopis iz Trnja neresnica glede šole: Šolska okna so dolga 2 m 10 cm, ne pa tri metre; široka 1 m 20 cm. To bodi neresnici na ljubo popravljeno. Šola je pod streho, za silo narejena soba za podučevanje. Bog nam daj prihodnje leto dobrega učitelja, da se ne bodo samo zidale — šole-palače, temuč iz njih prihajali krščanski ter dobri ljudje.

— **Katoliško - narodna stranka** je zmagala pri občinskih volitvah v Borovnici. Liberalci in soc. demokratje so delali na pretege, poslužili se vseh mogočnih zvijač, toda vstrajnost in močatost borovniških mož je premagala vse. Čast jim! — Za župana so izvolili g. profesorja Frana Borštnika.

— **Dva vagona** naložena z ogljem sta skočila s tira med postajama Preserje in Borovnico. Hvala Bogu, da se ni zgodila kaka večja nesreča! Tir je bil zvit, in oba vagona sta ležala čez oba tira.

— **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je dobil Martin Gostiša v Gornjem Logatcu.

— **Obleka se je vnela** deklici Mariji Vadnal na Bregu pri Borovnici. Ko so se otroci igrali pri ognju, se je ta hudo in nevarno opekla.

— **Radi poneverjenja obsojen** je bil v Celovcu Aleksander Reumüller iz Logatca, preje računski podčastnik 27. pešpolka, sedaj odvetniški pisar v Kozjem. Z nakupovanjem mesa pri predlanskih vojaških vajah na Koroškem si je zaslužil 4mesečno ječo.

— **V Ameriko** jo je hotel popihati 21letni Janez Kržič iz Pudoba v logaškem okraju, ne da bi bil zadostil vojaški dolžnosti. Ko so ga prijeli, je rekel, da se piše Krašovec in da namerava iti na Brezje.

— **Mater in očeta** pretepal je Peter Mestek, posestnik na Martinjaku. Slabo so se razumeli zaradi preužitka starišev. Da bi oče in sin zadevo vredila, sta šla k notarju v Cirknico, toda opravila nista ničesar. Nato je šel oče domov, sin pa je popival po Cirknici. Ko je pa ponoči prišel domov, potegnil je očeta iz postelje, vdaril ga po glavi in ga vlekel na dvorišče; mater je sunil od sebe, da je padla in se potolkla. — Nečloveški sin je dobil za to svojo surovost samo 14 dni zopora.

— **V Ameriki so ponesrečili:** Ivan in Josip Baraga, Ivan Opeka in Ivan Urbas, vsi doma iz Dolenje vasi pri Cirknici. Delali so v premogokopu, kjer so jih zadušili strupeni plini.

— **Mlekarna v Rovtah** je dobila državno podporo v znesku 1200 K za zgradbo kleti za led.

— **Ogenj v Gornji Planini** je 7. t. m. nastal pod kozolcem Jos. Sluge. Uničil je še tri kozolce Jan. Pogorelca in A. Korošca. Škode je 8000 K, zavarovalnina pa znaša samo 5000 K. Zažgali so otroci. Domačemu gasilnemu društvu in gasilnim društvom iz Rakeka in Postojne se je posrečilo ogenj omejiti.

— **Štiri mesece ječe** je dobila Ana Maček, 26 let stara delavka. Dne 17. ju-

lija je prišla v Udovičevo gostilno v Planini in se tu nastanila. Lagala je, da bo prišla za njo tudi njena svakinja in soproga nekoga stotnika, zato je naročila kar tri sobe. Ko je pa njen dolg le naraščal, denarja pa nobenega pokazala, rekla je da gre v Ljubljano v hranilnico po denar. Zato si je od Udovičeve izposodila še 10 K in od deklet 4 K in potem v Ljubljani še 10 K, zraven pa še naročila, naj jo voznik pride na Rakek čakati. Voznik je res čakal, toda zastoj. To je bil povod, da je Udovičeva spoznala sleparijo in sleparico naznanila sodnji.

— **Kdo se ne smeja?** Postojnski dopisnik fiste ljubeznive „Edinosti“, ki je prav „Mädchen für alles“ med našim slovenskim časopisjem, pravi, da je Domoljub zakotni listič. List, ki ima vselej 16 strani, naj bo listič, in list ki ima čez 21.000 naročnikov naj bo zakotni. Se vidi liberalna pamet!

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 22. decembra 1904.

Loterijske srečke.

Dunaj,	3. decembra	6	12	64	25	24
Gradec,	3. decembra	49	7	17	12	70
Trst,	26. novembra	35	42	49	24	4
Linc,	12. novembra	49	7	17	12	70

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

Naprodaj je
lepo posestvo

z gospodarskim posestvom: njive, travniki, vinogradi, debel bukav in smrekov gozd. Zemljišče meri 16 oralov. Vse okolo hiše. Cena 5800 K. Več poves inštr. v Jan Jamnik na Slanbraku pri Senti Anži, Dolenjsko. 921 D. 3-1

Velik pretep se je vršil v nedeljo 27. novembra v gostilni Oblakovi v Litiji. Ta gostilna ni devičarska. Pretepači — trije fabriški delavci — ki tudi niso devičarji, so se stepili radi neke „devičarske“ natakariče. Enemu je roka prebodena in drugemu glava razrezana. O tem „Narod“ molči. Kako bridko se maščuje vsaka „Narodova“ novica o klerikalnih devičarjih!

Iz raznih krajev Dolenjske.

Trebnje. Dne 13. nov. smo obhajali v Trebnjem lepo slovesnost. Naš prevzvišeni gospod knezoškof so ta dan posvetili veliki altar v popolnoma prenovljeni, dekanijski cerkvi v Trebnjem. Vse verno prebivalstvo se je slovesnosti že dolgo veselilo, dekleta so napletle mnogo vencev, možaki so pa zadnje dni napeljali celo množico mlajev, s katerimi se je ozaljšal ves prostor okrog cerkve. Milostni gospod knezoškof so se pripeljali v Trebnje s popoldanskim vlakom. Na kolodvoru je bil slovesen sprejem, h kateremu so prišli katoliški odborniki občine Trebnje in Velika Loka, kar jih spada v našo župnijo, z županom Franc Huč-em na čelu velike množice poštenih možakov iz cele tare, Marijina družba z zastavo in šolska mladina pod vodstvom g. kapelana, — ker se učiteljstvo ni hotelo udeležiti. Ko je župan g. knezoškofa pozdravil in jim izrekel svoje globoko spoštovanje in hvaležnost v imenu vseh krščansko mislečih, se je razvila v cerkev veličastna procesija, kjer je bil blagoslov z Najsvetejšim. V nedeljo je bilo posvečevanje altarja, popoldne pa sprejemanje mladeničev in deklet v Marijino družbo, ki se je za fante takrat na novo ustanovila. Vsa slovesnost se je veličastno vršila, povelečevali so jo v obilnem številu došli gg. duhovniki, ki so asistirali prevzvišenemu pri pomenljivih obredih. Ljudstva se je zbrala silna množica ne samo domače fare, ampak tudi iz sosednjih fara. Posebno so se veselili slovesnosti domači farani, ker imajo sedaj tako krasno zunaj in znotraj prenovljeno cerkev. Cerkev je znotraj vsa poslikana, delo je lepo in ukusno izvršil slikar g. Matija Koželj iz Kamnika. Tudi altarji so vsi prenovljeni, nova in vsa iz marmorja je menza ali altarna miza pri velikem altarju, ki je bil ta dan posvečen. Mislim, da mi bodo vsi ki so bili pričujoči pri teh slovesnostih, potrdili, da se je vsem veselje bralo z obraza, pravo plemenite veselje, ki prihaja samo iz vernega srca. Nerazumljivo bi se zdelo človeku, da se kdo najde, ki bi se ne udal temu splošnemu veselju, in tako slovesni dan kazal svojo strast in zagrizenost. To so bili trebanjski liberalci, ki so hoteli žaliti svojega višjega pastirja s tem, da niso prišli ne k sprejemu, niti postavili mlaje, niti izobesili zastave. Toda

dobro naj si zapomnijo, da jih nismo prav nič pogrešali; ne škofa, ampak sami sebe so zopet prav pošteno osramotili. S tem so sami in očitno pripoznali, da ne spadajo v pošteno družbo [Kadar bo zopet kaka podobna slovesnost, spet najbolje napravite, če se zopet skrijete kakor čuki in sove pred jutranjim solncem; zakaj en sam pošten kmetiški možak je več vreden, kot vsi liberalci skupaj. Silijo mi ostreje besede pod pero, — toda naj bo — saj so liberalci sami nehoti dali zadoščenje, ker dosegli so ravno nasprotno od tega, kar so hoteli: po celi fari, da, tudi po celi okolici gre en glas, glas studa in zaničevanja nad toliko surovostjo in zagrizenostjo; kdor ni popolnoma zloben in popačen, je zopet lahko videl, kako ostuden je liberalizem; zato — proč od liberalizma, kdor še ni pokvarjen, a za nesrečne zaslepljence pa po škofovem naročilu molimo, da se spreobrnejo.

† **Izjava.** — V stvarih, ki se tičejo moje osebne časti, ne bom nikdar odgovarjal na napade svojih nasprotnikov. Smatram namreč pod častjo, da bi svojo osebno čast zagovarjal po časopisih. Tudi mi je malo

Admiral Roždestvenski, poveljnik balt. brodovja.

mar, kaj piše o meni ta ali oni. Najmanj pa se brigam za to, ali tisti ljudje, ki „Narod“ bere, mislijo o meni dobro ali slabo. Pač pa sem pripravljen osebno dati pojasnila vsakemu poštemu človeku in mu povedati koliko je resnice na tem, kar se piše in kar se bo morda še pisalo o meni v časopisu, ki po krivici nosi na čelu ime „Slovenski Narod“. Kadar se je šlo za resnico in pravico, se nisem še nikdar nikogar bal in se ga ne bojim. — Raka, dne 27. nov. 1904
Pavel Perko, kaplan.

† **S Trebelnega.** (Pojasnilo k pojasnilu k 22. št. „Domoljuba“ t. l.). Na kratko novico v 21. št. „Domoljuba“ t. l. se je nam znani dopisnik široko razkoračil v 22. št. t. l. Mi smo pa primorani pojasniti posamezne podatke: 1. Zaproši se pa gosp. dopisnik pojasnila, da pove, kdaj je imel sploh gospod nadučitelj šolo do pol štiri, odkar je bil brez koleka prestavljen na Trebelno? Odgovor: Nikdar ne! — 2. Gospod šolski nadzornik je prišel šolo nadzorovat na Trebelno

v torek, ko je bilo poleg petka največ otrok v šoli, če bi prišel pa kak drug dan, bi našel pa v drugem razredu naslednje število otrok (Ta zapisnik je popolnoma istinit!) 19. oktobra 1904 je bilo v šoli dopoldne celih 7 (sedem) otrok; g. nadučitelj, koliko ste jih pa zapisali? Popoldne jih je bilo pa deset; se li to vjema z zamudno knjigo? — 20. oktobra 1904 jih je bilo dopoldne trinajst otrok, popoldne pa sedem; je li to zapisnik g. nadzornik pri zadnjem nadzorovanju? — 26. oktobra 1904 jih je bilo dopoldne na vzočih enajst otrok, popoldne pa deset; najst itd. in to vse v lepem vremenu! — 3. Gospodu dopisniku se smilijo stariši, posebno pa otroci, da morajo revščino trpeti in hoditi po vratolomnih jarkih v šolo; ali nepoti pa g. dopisnik v svoji zločnosti še nikdar prehodil ni. Kakšna pota bi pa bila do filijalke? Naravnost hinavsko je pa, da zavija oči in nasvetuje v svoji gorečnosti za dober šolski poduk filijalko, ki bi že tako revne posestnike spravila na beraško palico ali pa v Ameriko, koristila pa prav nič ne bi, kdo bi hodil podučevati na filijalko? Morebiti milan? Kje bi bil boljši šolski poduk? O seveda, potem pa zvišana plača na stroške revnih davkoplačevalcev!

† **Iz Zatičine se nam poroča:** V zadnjem času se je izvršilo pri nas več tatvar. Temu je zmanjkalo kokoši, onemu rac, ki je pogrešil zeljnatih glav, drugi krompirja itd. Bila je kar na dnevnom redu tatvar. Na sumu je nekaj oseb, katerim ne diti nobeno delo, temuž se hočejo rediti le od šuljev drugih. Ena oseba izmed teh je izstaknila, kar je iskala. Sedela bo nekaj mesecev v Višnji gori. Je pač tako, da so ljudje, katerim sta Bog in Cerkev deveta brigada, sposobni za vsakovrstne lumparije.

† **Iz Šmarja pod Ljubljano.** (Poročilo berki iz občinskih volitev.) — Dne 10. novembra sta se pri nas udarili dve nasprotni si stranki. Obe se branita liberalni farbe. Vnel se je pa vendarle hud boj, kakor med Rusi in Japonci. Prednje straže agitatorjev so naznanjale vročino boja. Eden posebno vnet je trdil, da bo novi župan z dovoljenjem kanon kapelanijo zidal. Da bi pa ogenj poslusalcih, katerega je zapalil, nekoliko pogasil, je pa vsacega moža ob koncu svojega govora potolažil, da je plačan in da ni mož gre volit, ali pa ne, kakor mu kaže. Med bojem so tudi ženske razvile moč svojega jezika. Pri vojski je posebno zanimivo tudi to, da je „Francoz“ vmes posegel. Nekaj Polonc ga je tako krepko zavrnil, da sta pred sodišče priletela.

† **Iz Prečne se nam poroča,** da v tam občinska pota v jako slabem stanju. Zadnji čas je, da se kaj ukrene. Agenti tujske bank se silno usiljujejo, da bi se ljudje pri njih zavarovali proti ognju; mi kmetje

smo izprevideli, da je naša domača vzajemna najboljša; zato pa kar po vrsti k njej pristopamo. Pred kratkim je nek agent zabavljaj čez vzajemno, češ da je beraška; mi pa pravimo: kako je pa to, da pri vsem beraštvu prva izplača! Svoji k svojim!

† **Z Dobovca pri Kumu** se nam poroča, da so prenovili župno cerkev, napravili nov tlak, uredili Marijino družbo in postavili lepo novo stavbo za ljudsko šolo.

† **Iz Sodražice.** — Da gospodarska društva, ki so v pravih rokah, v katera se ne vseli nepoštenost poslovojev in sebičnost članov, morajo vspevati, dokazuje med drugimi tudi sodraško konsumno društvo. Zadnji čas je nek tukajšni kramar, ki je mimogrede povedano liberalec, uprizoril silno agitacijo zoper to društvo ter slovesno povdarjal, da mora ali konsum ali on sam propasti. Pošiljal je članom lastnoročno spisane odpovedi s pripomnjo, da naj jih podpišejo in načelstvu konsuma odpošljejo. Veselja si je mel roke, ker se je nekaj kalinov res vsedlo na njegov lim in po nepotrebem izstopilo iz društva. Da društvo takemu zavratnemu postopanju konec stori, je zahtevalo od „Zadružne zveze“ revizijo s povdorkom, da se ta kolikor meč temeljito in strogo vrši. Kakšen izid je imela? Ko se je blago natančno premerilo, pretehtalo in precenilo, ko so se vsa bremena, ki teže društvu, vpoštevala, se je pokazalo, da je društveno premoženje vredno 27.941'34 K, dolgovi pa znašajo 21.659'15 K; čistega premoženja ima torej 6282'19 K. Kaj ima sedaj človek, ki drugih ne pusti v miru, od vsega svojega napora drugega kot — dolg nos! Svetujemo mu, naj tudi on primerja svoje tirjatve z dolgovi in, če mu ostane toliko čistega premoženja, kakor ga ima konsum, tudi pri njem še ne zapoje tako kmalu boben. Ake pa tako hitro ne more obogateti, kakor je nekdo drugi, ki je z njim precej v sorodu, naj pa malo potrpi; so pa č slaběji časi, kakor so bili pred 30. leti. Da bo pa še nadalje ruval zoper društvo, o tem ne dvomimo, saj mu njegova žilica drugače ne dopusti. Naj ima veselje!

Notranjske novice.

— **Iz Št. Petra.** V št. 22. „Domoljuba“ se je vrnila v dopis iz Trnja neresnica glede šole: Šolska okna so dolga 2 m 10 cm, ne pa tri metre; široka 1 m 20 cm. To bodi neresnici na ljubo popravljeno. Šola je pod streho, za silo narejena soba za podučevanje. Bog nam daj prihodnje leto dobrega učitelja, da se ne bodo samo zidale — šole-palače, temuč iz njih prihajali krščanski ter dobri ljudje.

— **Katoliško - narodna stranka** je zmagala pri občinskih volitvah v Borovnici. Liberalci in soc. demokratje so delali na pretege, poslužili se vseh mogočnih zvijač, toda vstrajnost in močatost borovniških mož je premagala vse. Čast jim! — Za župana so izvolili g. profesorja Frana Borštnika.

— **Dva vagona** naložena z ogljem sta skočila s tira med postajama Preserje in Borovnico. Hvala Bogu, da se ni zgodila kaka večja nesreča! Tir je bil zvit, in oba vagona sta ležala čez oba tira.

— **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je dobil Martin Gostiša v Gornjem Logatcu.

— **Obleka se je vnela** deklici Mariji Vadnal na Bregu pri Borovnici. Ko so se otroci igrali pri ognju, se je ta hudo in nevarno opekla.

— **Radl poneverjenja obsojen** je bil v Celovcu Aleksander Reumüller iz Logatca, preje računski podčastnik 27. pešpolka, sedaj odvetniški pisar v Kozjem. Z nakupovanjem mesa pri predlanskih vojaških vajah na Koroškem si je zaslužil 4mesečno ječo.

— **V Ameriko** jo je hotel popihati 21letni Janez Kržič iz Pudoba v logaškem okraju, ne da bi bil zadostil vojaški dolžnosti. Ko so ga prijeli, je rekel, da se piše Krašovec in da namerava iti na Brezje.

— **Mater in očeta pretepal** je Peter Mestek, posestnik na Martinjaku. Slabo so se razumeli zaradi preužitka starišev. Da bi oče in sin zadevo vredila, sta šla k notarju v Cirknico, toda opravila nista ničesar. Nato je šel oče domov, sin pa je popival po Cirknici. Ko je pa ponoči prišel domov, potegnil je očeta iz postelje, vdaril ga po glavi in ga vlekel na dvorišče; mater je sunil od sebe, da je padla in se potolkla. — Nečloveški sin je dobil za to svojo surovost samo 14 dni zavora.

— **V Ameriki so ponesrečili:** Ivan in Josip Baraga, Ivan Opeka in Ivan Urbas, vsi doma iz Dolenje vasi pri Cirknici. Delali so v premogokopu, kjer so jih zadušili strupeni plini.

— **Mlekarna v Rovtah** je dobila državno podporo v znesku 1200 K za zgradbo kleti za led.

— **Ogenj v Gornji Planini** je 7. t. m. nastal pod kozolcem Jos. Sluge. Uničil je še tri kozolce Jan. Pogorelca in A. Korošca. Škode je 8000 K, zavarovalnina pa znaša samo 5000 K. Zažgali so otroci. Domačemu gasilnemu društvu in gasilnim društvom iz Rakeka in Postojne se je posrečilo ogenj omejiti.

— **Štiri mesece ječe** je dobila Ana Maček, 26 let stara delavka. Dne 17. ju-

lija je prišla v Udovičevo gostilno v Planini in se tu nastanila. Lagala je, da bo prišla za njo tudi njena svakinja in soproga nekoga stotnika, zato je naročila kar tri sobe. Ko je pa njen dolg le naraščal, denarja pa nobenega pokazala, rekla je da gre v Ljubljano v hranilnico po denar. Zato si je od Udovičeve izposodila še 10 K in od deklet 4 K in potem v Ljubljani še 10 K, zraven pa še naročila, naj jo voznik pride na Rakek čakati. Voznik je res čakal, toda zastoj. To je bil povod, da je Udovičeva spoznala sleparijo in sleparico naznanila sodnji.

— **Kdo se ne smeja?** Postojnski dopisnik fiste ljubeznjive „Edinosti“, ki je prav „Mädchen für alles“ med našim slovenskim časopisjem, pravi, da je Domoljub zakotni listič. List, ki ima vselej 16 strani, naj bo listič, in list ki ima čez 21.000 naročnikov naj bo zakotni. Se vidi liberalna pamet!

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 22. decembra 1904.

Loterijske srečke.

Dunaj,	3. decembra	6	12	64	25	24
Gradec,	3. decembra	49	7	17	12	70
Trst,	26. novembra	35	42	49	24	4
Linc,	12. novembra	49	7	17	12	70

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsakdanji kavni pijači.

**Naprodaj je
lepo posestvo**

s gospodarskim poslovanjem: njeve, travniki, vinogradi, dobel bukov in smrekov gozd. Zemljišče meri 16 orolov. Vse okolo hiše. Cena 5200 K. Več poves lastnik: Anton Jamnik na Slanograbu pri Sv. Petru, Dolenjsko.

Najodličnejši profesorji in zdravniki priporočajo pri pljučnih boleznih, kroničnem bronhijalnem kataru, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci.

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsakdo, kdor dalje časa boleha za kašljem. Kajti boljše je, boleznijo preprečiti, nego jih zdraviti.
2. Osebe s kroničnimi bronhijalnimi katari, katere ozdravlja Sirolin.
3. Kdor ima naduho, katero Sirolin zdatno olajša.
4. Škrofulozni otroci z oteklimi žlezami, očesnimi in nosnimi katari itd., pri katerih Sirolin sijajno vpliva na splošno hranitev.

Svarilo!

Nahajajo se manj vredni ponarejeni izdelki! Treba je paziti na to, da ima vsaka steklenica našo posebno znamko „Roche“ in zahtevati vedno le Sirolin „Roche“.

1805 D 15-3

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

F. Hoffmann — La Roche & Co., Basel (Švica), Grenzach (Badensko).

HERBABNY-jev podfosfornasto-kislil apneno-železni sirup

Ta 35 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup rastaplja slez, upokojuje kašelj, pomajšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gl. 25 kr. — 2 K 50 h. po pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim ali podobnim imenom, ki pa so po sestavi in po učinku vsa različna posnemanja naših izvornih preparatov že 35 let obstoječega podfosfornastega kisljo-apnena-železnega sirupa, svarimo in

toraj prosimo, izrecno zahtevati Herbabny-jev apneno-železni sirup in gledati na to, če ima vsaka steklenica pristavljeno uradne vpisano varstveno znamko.

2007 D 14-1

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 1968 18-2

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám, G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breže: G. Elsässer dediti; Sovodnji: F. Kordon; Čelovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hillinger; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, dr. J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, dediti M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikevo: J. Jobst, Volšperk: J. Huth.

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljše K 12-; belega, jako mehkega, skubljenega K 18-; kron 24- snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30-; kron 36-; Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Saxeel, Lobes 159 1966 p. Plzen na Češkem.

Kovrte s firmo, vizitnice in trgovske račune priporoča **Katoliška tiskarna.**

349 D 20-19

Samo 6 dni!

Havre - New - York

vozilo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša érta éez

Pariz in Havre v Ameriko.

Od Ljubljane do Newjorka 70 gl. in prosta hrana že od Basela naprej.

Veljavne vozne liste in brezpl. pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA

v Ljubljani, Dunajska cesta 18, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“ v novi hiši „Kmetске posojilnice“.

Ljudska pesmarica

za nabožno eno- in dvoglasno petje v cerkvi, šoli in doma

Je ravnokar izšla in obsega na 200 straneh do 80 najbolj priljubljenih pesmi, kratke mašne molitve in trojne litanije.

Cena:

mehko vezana 60 vin., lično v platno z rudečo obrezo 1 K, šagrin-platno z zlato obrezo 1 K 40 vin. — Po pošti 10 vin. več.

Naroča se v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“ v LJUBLJANI.

„Ljudska pesmarica“ naj bi našla pot v vsako krepnostno družbo, v vsako družino!

Polhove kape

se dobe v vsaki množini pri podpisanem. Cena komadu je 1 K 20 vin. do 2 K. Preprodajalcem popust.

1911 D 2-2

Valentin Krašovec
pošta Št. Peter na Krasu.

Dober želodec

je podlaga vsemu zdravju. Kdor si želi dober tek, krepko prebavo in prijetni želodec naj vžije tuintan požirek rastlinskega likérja ali rastlinske grenčice

„FLORIAN“

Dobi se naravnost od „Rastlinske destilacije „Florian“ v Ljubljani“ po K 1'60 liter, in v dobrih prodajalnah.

Prijetno samo pod imenom „Florian“.

Gene ure zlatnina, srebrnina s triletnim piemenim jamstvom. * 12v. tov. cene.

Maks Böhnel, Dunaj IV, Margarethenstr. 28 G.

Tovarniška zaloga ur.

Največja in najstarejša tovarna, ustanovljena l. 1840. Najvišje odlikovanje „Grand Prix“ in velika zlata svetilnica Paris 1904. Nikel-remont.-ura gl. 1'90. Sest. Rokopf-papir-remont.-ura gl. 2'—, izvirna železn. Rokopf-ura (ne sest. Rokopf) gl. 3'50. Gol-din, remont.-ura (dvojni glas) gl. 1'90. Pristna srebrna remont.-ura gl. 2'—, pristna srebrna remont.-ura (dvojni glas) gl. 3'90. Tulla-remont.-ura s zlatim videlcem c. tr. avstr. drž. orlom, ogrskim grbom ali lepimi lovskimi slikami gl. 5'—, pristna srebrna okl. verižica gl. —95. 14karat. zlate remont.-ura gl. 7'50, 14karat. zlate okl. verižica gl. 10'—, 14karat. zlate grani gl. 1'90, stenske ure s 2 uteti, 150 cm dolge, gl. 10'70, okrogle litanjske ure gl. 1'50, niklinate budilke gl. 1'—.

Neprimerno se zamenja ali vrne denar. Zadržajte po dopisnici maj veliki cenik s 900 slikami ur in poštne prosto. 1265 D K 6-5

Električna žepna svetilka.

Presenetljivo luč do bimo enostavnim pritiskom na gumbo (kakor kaže slika).

Soliden, trepen fabrikat.

Absolutno nenevarna luč in se zloženo lahko nosi v žepu. Baterija se lahko zamenja. Zajamčeno 5000krat posveti. Vsi drugi izdelki so igrača. Cena kompl. svetilke 3 K, ista z metalcem svetlobe 4 K, dvojno močna nadelna baterija 1 K. — Razpošilja po povzetju ali če se denar pošlje naprej V. Brázda & Co., Dunaj V/2, Schönbrunnerstrasse 113/u. 1746 D 6-3

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
nad 18 milijonov K. okroglo 550.000 K.

* Mestna hranilnica ljubljanska *

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 353 12

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska s vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denarmladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4%, % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4%, % do 5%.

Hiša v najem.

Skoro nova hiša tik ceste na Brnci pri Betjaku, obstoječa iz dveh sob, kuhinje in kleti se odda v najem pod ugodnimi pogoji. Na zahtevo se odda tudi gospodarsko poslopje s poljem in vrtom. V vasi je fara, šola, pošta in železn. postaja.

Več se izve pri gospej Dragi pl. Kleinmayrovi na Brnci. 1912 D 2-2

2030

Za božična in novoletna darila.

- V zalogi Vrčevega uredništva: 1. „Vrtec“, vezani letniki 1895—1902 à 3 K, letniki 1903 po 3 K 40 h in letniki 1904 po 4 K. „Angelček“, vezani tečaji I—X. à 80 h, XI. in XII. po 1 K. — Kdor kupi hkrati vseh deset „Vrtecev“ in vseh dvanajst „Angelčkov“ jih dobi za 30 K. Naročnina za oba lista skupno je 5 K, 20 h, samo za „Angelčka“ 1 K 20 h. — 2. P. Angelik Mladinski glas I. zvezek 24 h, II. zvezek 40 h. — 3. Nedočimim srcem pesmi s slikami kart. 1 K 20 h in v platnu 1 K 45 h, 4. Teras Vaziljev: Is rasnih stanov, pesmi z dodatkom „Urbaniz Ribnice“ 25 h.
- V zalogi „Katol. društva detoljubov“: 1.) Zgledi bogoljubnik otrok, trije zvezki, à vezan 80 h, broširan 60 h. — Sveta Germana, brošir. 10 h, kart. 20 h. — Kako ti je ime? Sv. Anton Pad. 12 h, sv. Jožef 16 h, sv. Frančišek Salesij 10 h, sv. Rosa sin. 10 h.) Podoba sv. Alojzija ali njegova pot v nebesa 10 h, v platnu 20 h. — Boj soper lažljivosti 10 h. — Spodobno vedenje v cerkvi 8 h. — Spodobno vedenje v šoli 6 h. — Dobra sposed v platnu 40 h. — Mala sakladnica broširana 10 h, v platnu 20 h. — Ali znaš, 8 h. — Svete zgodbe za male otroke broširana 16 h, kart. 20 h.
- V zalogi „Kat. tiskovnega društva“: Sv. Frančiška Sal. Filoteja, v platnu K 1-80.
- V zalogi družbe sv. Mohorja: Zgodovina svete katoliške cerkve za srednje šole, v platnu 1 K 80 v (Tudi primerna knjiga za izobraževalna in bralna društva in ljudske knjižnice.) Ant. Kršič.

Naznanim uljudno, da je ravno izšel moj veliki cenik s čez 600 podobami, katerega razpošiljam zastonj in prosto poštine. — Ker razpošiljam svoje blago po celem svetu, je dokaz, da je moje blago res fino, cene nizke, postrežba poštena, in se zategadel vsak zanesljivo naj obrne do moje trvdke.

Z velespoštovanjem 779 D 16-15

H. SUTTNER

urar in zalagatelj društva c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju. (Kralenburg).

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Streba prihodnosti. Patentirana opeka v državah.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Odlikovano

umetno in trgovsko vrtnarstvo

Alojzija Horskika v Ljubljani.

Največja in edino strokovnjaško urejena

semenska trgovina na Hranjskem,

poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen. Prava in pristna. Tu se tudi izdeljujejo sveži in suhi šopki in venci s trakovi in napiši kakor mnogovrstne cvetlice v loncih. Preparirane palme in vsi v to stroko spadajoči predmeti, po najnižjih cenah.

Cenik je brezplačno in frankovano na 2020 D 10-1 razpolago.

Zastonj

dobi vsakdo vse

sobotne številke „SLOVENCA“

od dneva naročbe do konca letošnjega leta, kdor se na novo naroči na

sobotno izdajo „Slovenca“,

ki stane za celo leto

— le 7 kron —
in pošlje celo naročnino za leto 1905 naprej.

S tem si lahko za mal denar oskrbite za vsako nedeljo obilico najraznovrstnejšega berila, ker ravno sobotna izdaja prinaša največ samostojnega gradiva. — Na naročila brez naročnine se ne bode oziralo.

Zastonj!

Na nakaznico naj vsakdo zapíše, da je nov naročnik na sobotno izdajo „Slovenca“.

Katol. Bukvarna v Ljubljani

priporoča knjigo 1461 D (2)

Slovenska kuharica

ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala Magdalena Pielwels.

Peti pomnoženi natis z okoli 70 str. obsegajočim, po M. Lavtišar sestavljenim dodatkom. Cela knjiga ima VIII. in 400 strani. — Cena K 3.—, elegantno v platno vezana 3 K 60 vin., po pošti 20 vin. več.

Vsestransko pripoznana kot najboljša kuhinjska knjiga.

Dobiva se po vseh knjigarnah.

Zahvala.

Dne 16. oktobra t. l. zadela je prebivalce na Razdrtem velika nesreča, pri kateri so zgorele petim posestnikom hiše s premičninami vred.

Mene, podpisano, plašili so nasprotniki naše „Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani“, da ne dobim niti vinarja.

Billi pa so prvi na pogorišču ter mi plačali točno odškodnino, s katero sem popolnoma zadovoljna, za kar izrekam tem potom najprisrčnejšo zahvalo.

Priporočam toraj našo domačo zavarovalnico vsakemu zavednemu Slovencu. 2008 D 1-1

Na Razdrtem, dne 19. oktobra 1904.

Ivana Ogrizek l. r.

Prava Giril in Metodova kavina primes
18 D 12-12 katero priporoča
Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate v Ljubljani.

Dve hiši
sta naprodaj zraven cerkve v Stari loki št. 41 in 42, 10 minut od Škofje loke. Naprodaj so tudi travniki, gozdi in nekaj polja. Več se izve na licu mesta. 1910 D 2-2

Pomlajenje in podaljšanje življenja se doseže z

„Elektro Vigor“ - jem

Vsem slabotnim ljudem se ne more dovolj svetovati, da rabiyo **„Elektro Vigor“**. Ta krepi živce, obnovlja kri, in po celom svetu je priznana, da je elektriciteta zelo dobro učinkuje pri trganju, revmi, nevrastiji, slabih živcih, pomanjkanju spanja, mrazih rokah in nogah, hipochondriji, bleščici, astmi, mrtvoudju, krčih, kožnih boleznih, hemoroidah, žilnih boleznih, infleuciji, kašlju, šumenju v ušesih, boli v glavi in zobeh itd. Elektriciteta je že pomagala v tisoč slučajih, ko se odrekli vsi drugi pripomočki.

Na d 10 000 prostovoljnih zahvalnih pisem v zadnjem letu.

Cena komadu 4 K. Razpošilja franco in carine prosto le proti prejeli pošiljati denarja (tudi v znakah) tvrdka

LUDOVICO POLLAK v Milaanu (Italija). V Italijo stane doplnica 10 vin., poštnina za pisma 25 vin. Dopoljuje se v vseh jezikih. 1752 D 6-4

Išče se za Švico takoj 4-6 izurjenih

šivilj za slavnike

Dobra plača. Potnina povrnjena.

Tovarna za klobuke in slavnike Curih, E. Welti. 1904 D 3 2

Šlesko platno in bombažno blago

se dobiva iz prvega vira pri razpošiljalnici

L. Koudelka, Opava, Avstr.-Šlezija.

Specialiteta šles. gosposlajsko platno in gorske tkanine lastnega izdelka (tkano na roko.)
Rumberias, tankonitkasta 78 cm širok, 20 m dolg. gl. 4-40
Močna tkanina tankonit. 78 cm široka, 20 m dolga gl. 4-50
Udvert. tkanina tankonit. 84 cm široka, 23 m dolga gl. 7-50
Močna tkanina I. močnonitkasta 83 cm šir. 23 m dol. gl. 6-50
Kristol. tkanina tankonit. 84 cm široka, 22 m dolga gl. 8-
Kristol. tkanina, zakonito zavarovana neprimerno lepa in dobra, najboljša vrsta blaga za vsakovrstno fino perilo.

Šlesko platneno-damast-blago, jedilni namizni prti, brisače, servijeti, robci najboljšje kakovosti. — Specialitete najfinjših gostih in inletr-rob, najboljšje vrsta blaga za rjube.

Najreclnejša posreblja se z blagom prve vrste. Pošilja se na zasebnike po povzetju. Cenik z vzorci zastoni z naznanilom, v kateri namen naj se blago rabi. Razpošiljalnica

L. Koudelka, Opava, 1901 D Avstr.-Šlezija. 5-

Pri lišajih,
vseh vrst, prisadib, prišču, odprtih nogah

itd. se je najuspešneje pokazalo v svojih glavnih delih že od l. 1806. znano, staro slavno Ripp-ovo zdravilno mazilo.

Škatljica po K 2-40, tri škatljice K 6 — proti povzetju potom moje lekarni. Edino pooblaščen izdovatelj **A. Ripp, Draždani, Arnoldstr. 79. 1665 D 26-5** Številno zahvalnih pisem.

Nervoznost, pomanjkanje spanja

krvni pritisk, omotico, nervozni glavobol po velikem naporu, vznemirjenju, jezi, odstranjajo Neudorfske pastile za živce. Popolno neškodljive in pomirjevalno delujoče. Škatljica K 1-50. Po pošti franco proti vposlatvi K 1-70 ali po povzetju. 1906b D 3-1 Orlova lekarna, Komotov, Češko.

Hiša naprodaj.

V Nadgorici šte. 8 pri Črnučah je na prodaj z opeko krita, v dobrem stanju ohranjena, tik ceste stoji ječa hiša s tremi sobami in jedilno shrambo spodaj in podstrešno sobo. Pri hiši je 347 kvadr. sežnjev vrta. — Več se izve pri Ivanu Novak v Mengšu. 1946 D 2-1

+ Suhost +

Lepa popolna telesna razvilitost se doseže z uporabo zak. zajam. Sanatolin praška za moč, odlik. z zlat. svetinjami e Parizu in Londonu 1904. Naglo pospe. telesne moči, ojačenje celoga telesa, v 6-9 tednih do 20 funtov na teži. Zdravn. pripor. Zajam. neikodi. Strogo resno. Mnogo zahvalnic. Cena kartonu z navedlom kron 2-50 brez poštnine. 2021 D 24-1

Kosmetički zavod v Bazlu. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko „Orlova lekarna“, Komotov (Češko) o 1202 B

Josip Janko
urur v Kamniku,
2011 D 1 Velika ulica

priloga veliko zalogo žepnih ur, budilnic, verzič, prstanov, uhanov, brošev, kakor tudi vsakovrstnih očal, po zelo nizki ceni. — Popravila, tudi najtežavnejša, izvršim vestno pod poroštvom.

Cevlji
gl. 1-50.

Le radi velike zaloge!
I par za gospode z elastiko, en par za dame, en par za dečke, en par za otroke na vrvice ali gumbe, topa prijetna nožnja, lepa oblika. Vsi ti 4 pari za gl. 1-30. V zalogi v vseh velikostih in vrstah do najfinije po čudovito nizki ceni. Pošilja se proti povz. Zamena dovoljena. — Uvoz in izvoz Eber-son, Dunaj, VII. Kaiserstr. 115 B 130

Razpošiljalnica
1808 D 10-3

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetü.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih
direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik **Hamburg-Amerika Linie**
Fr. Seunig v Ljubljani
Dunajska-cesta št. 31 poleg velike milnice ali šrange

„RED-STAR-LINE“
Rdeča zvezda
v Ameriko
preko Antwerpna v New-York, Philadelphia.

Gold. 70 - za železnico in barko.

Hitra in varna vožnja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo. Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah šte. 43, od južnega kolodvora na desno. 35 D 16-12

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki — Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland — vozijo do New-Yorka osem dni. To je pribito. Ujldnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Za zastopstvo „RDEČE ZVEZDE“
Ivan Nep. Resman.

Tvrdba
Vendelin I. J. Stare
v Ribnici

najtopleje priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega in ipicerijskega blaga po najnižji ceni.
Velika zaloga sukna, kamgarna, lodna, itofa in blačevine. Za ženske obleke najnovije vrste volneno blago, lepi perlini parhenti za obleke in bluze, belii in višnjevi parhenti, ružarica in bela kotenina, pisano blago za srajce. Nadalje volnene in svilnate rute najnovije vrste. Velika zaloga ogrinjarek, koltrav in kocer za postelje, gradl za modroce in positve.
Najbolji izbor jagerskih srajc, plač in otročje obleke, klobukov, kopic za moške in otroke, belih srajc in kravati, ovratnikov in dežnikov.
Velika zaloga redno svežega ipicerijskega blaga, koruze, moka, ova in otrobov po najnižji ceni.
Trgovina z vinom na debelo in drobno.

Karlovski
želodčni in prebavni prašek
s poprovo meto, varstvena znamka „kača“, ima prijeten okus, je zdravilsko priporočen in se vporablja pri neredni prebavi, kron. želodnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorečici, pehanju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vztrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznalna pisma dohajajo vsak dan. Cena: Ena skatljica 2 kroni, pri šestih skatljicah franco. Izdeluje in razpošilja: **lekarna pri medvedu v Mor. Schönbergu 47.** Dobiva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloga, naj se naroča naravnost. 1570 D 13-6

Stenske ure z godbo

je zadnja novost v izdelavanju ur. Te francoske miniaturne-stenske ure so 70 cm dolge, omara, kakor kaže slika, je iz naravnega orehovega lesa, najfinije polirana, z umetno izrezljanim nastavkom in igra vsako uro najlepše kratnice in glas. Cena z zabojem le 8 gl. Ista ura brez godbe, vendar z bitjem vsake pol ure, z zabojem le 6 gl. — Z bitjem liki vsake gl. 6-60. Te stenske ure niso le znamenite na minuto natančno izoče, trljasto pisмено jamstvo, marveč vsled krasi izdelave tudi lep in eleganten sobni ukras. — Budilka z zvoncec in ponodi ure teča gl. 1-70, budilka z godbo mesto zvonca gl. 6-—, nikelnasta Roskops-ura gl. 2-—, pristna srebrna rem ura gl. 5-—. Pošilja se le proti porzku. Neprimerno se vname nazaj in povrne denar, torej nikakega rizika. Velik listirina osnik o urah, verižicah, prstanih itd. zastoni in franko.

2017 D 10-1

Josip Splering, Dunaj
I., Postgasse 2-59.

Tisoče zahval-

nih pisem iz vseh del sveta dobiva pas. in pouč. knjiga kot dom. svetovalec o A. Thierry-ja balzamu in centifol. mazilu kot nenadomestnem sredstvu. Ta knj. se pošilja pošt. prosti protli 35 v. (tudi v znam.) Naroč. dobi knjigo zastoni. 12 mal. ali 6 dvoji. steklenic K 15. — franco z zabojem vred. itd. 2 lončka centifolij. mazila fr. z tab. K 3 60. Prosim nasloviti na lekarnar A. THIERRY v Pregradi pri Ripski-Slatini. — Ponar. in razpr. prosim rejanj mojih edino pravih preparatov prosim mi naznaniti, da jih dobiš zasedujem. 1903 D

Zahtevajte pri nakupu

702 D 15

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

z znamko jelen.

Ono je

zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi.

== Pere izvrstno. ==

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobliva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

geljnovno milo

780 D 12-8

przeljsko (belo) milo

s znamko

sta najbolj koristni

S štedilni mili
za hišno rabo.

Dobivate jih po spec. trgovinah!

Pavel Seeman
izdelovatelj mila
in čebelno-vo-
ščenih sveč v
Ljubljani.

Najceneje dobite stroje

za rezanje, gepelne, mlaitilnice, motorje, trombe in klinje pri **Fran Zemanu**, Ljubljana, Poljanska cesta št. 24. 1907 D 10-2

1980 D 24-1

Nizke cene!

Ernest Hammerschmidt-a nasl.

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

LJUBLJANA, Valvasorjev trg 6, Prešernove ul. 50.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

vsakemu bodi kot najbolj priporočena bogato zalozena manufakturna (gvantna) trgovina

„PRI ŠKOFU“

v Ljubljani, Pogačarjev (sadni trg),

v veliki mestni hiši nasproti mokaarjev

kjer se najnovejše blago prodaja po zanesljivi stalni nizki ceni.

Blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah, gladko, križasto in rožasto. Perilni porhant, flanela, kambrik, kotenina, blago za srajce, vlišnjev porhant itd. Najnovejše volnene in svilnate rute, ogrinjalka, šerpe, zadnje novosti. Sukno za jopce kakor tudi za moške obleke. Pletene srajce, prav gorke hlače, kakor tudi nogavice za moške, ženske in otroke. Kovtre, prav težke in široke, domačega dela, koece za konje i. t. d.

Kdor bode rabil simsko blago, veliko ali malo, naj se s saupanjem obrne v trgovino „Pri Škofu“ kjer bode prav dobro kupil.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvom

v LJUBLJANI, v lastni hiši na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinove ulice

obrestuje hranilne vloge po

23 D 24-23 $4\frac{1}{2}\%$

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom pošto-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 98.238.41. — Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadrugnikih.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 5.245.845.40, stanje hranilnih vlog K 5.089.883.14.

Denarni promet K 23.806.306.40.

Pošto-hranilničnega urada št. 828.406.

Šivalni stroji najboljši in najcenejši ter v največji izbi se dobe v Kranju; tudi razna zraven spadajoča dela, čolnički, igle, olje, svila za umefno vezenje i. t. d. se dobi po jako nizki ceni. Za stroje se jamči več let. Stroji se prodajajo tudi na mesečne obroke. Pouk za umetno vezenje vsak dan brezplačno.

Cenike pošiljam zastoj.

== Lorenc Rebolj, ==

zaloga šivalnih strojev in koles v Kranju, 2006 D 12-1 Glavni trg št. 189.

Spitalske ulice št. 5

je naslov tvrdke

R. MIKLAUC

kjer se prodaja manufakturno (gvantno) blago za ženske in moške na debelo in na drobno po znani nizki ceni.

1662 D 6-4

Vzorci na zahtevanje brezplačno!

Prva kranjska
z vodno silo in turbino
delujoča
tovarna stolov

tvrdke FR. ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko, priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imejiteljem in p. edstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene stole, naslonjače, fotelje, vrtno stole, gugalničke itd. po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.
Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalničkov iz traja.
Na željo pošlje trdka najnovejše obitne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.
Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust. 1356 D 12-8

2 kovaška učenca

se sprejmeta takoj pri kovaškem mojstru Mihael Weissu v Ljubljani, Konjuške ulice 13, Trnovo. 2000 D 1-1

Deček

poštenih starišev krepak in zmoežen računstva in pisave se išče v trgovino z mešanim blagom. Ivan Levstek, trgovec, Sodražica pri Ribnici. 2012 D 2-1

Kupujem pravega
brinjevega olja

naravnega belega liter 2 K. 1807 D 3 3

Janko Ev. Sirc,
prekajevalec pri „Kroni“ v Kranju.

Kdor si želi dobro zaslužljivo pravo švicarsko orožje za pošteno ceno, obrne se ali zahteva cenik od daleč na okrog dobro poznane dolgo let obstoječe tvrdke

Franc Čuden

orar in trgovec z zlatnine in srebrnine, kolecal in šivalnimi stroji delničar družbe prvih tovarov „Union“ v Ženevi in Bilu in Švicah zalagatelj o. k. dolenjske železnice v Ljubljani, Prešernove ulice nasproti frančišk. samostana Filijalka!
Glavni trg nasproti rotovž. Geniki zastoj in poštnine proti.

243 D 19

Izjava.

Podkrižani **Luka Kos**, po domače Krovskar s Kovskega Vrha hišna št. 2, preklicoma javno, kar sem o „Posojilnici in hranilnici v Ljubljani“ neresničnega in izmišljenega govornik, se mi je namreč na mojo hranilno knjižico kot hranilno vlogo 100 gl. premalo vpisalo.
Izjavljam, da se je moja hranilna vloga polnoma pravilno vpisala.
Obžalujem, kar sem provzročil s svojim vorjenjem in s tem škodoval ugledu slavne posojilnice, ali njenim odbornikom.
Prepričan sem o pravilnem poslovanju hranilničnem in se zahvaljujem, da se me vsled moj govornice ni sodnijsko preganjalo. 2014 D 1-1
Poljane, dne 20. novembra 1904.

† **Luka Kos**

Urban Pintar, priča. A. Jesenko, priča

Sprejmeta se 2013 D 3-1

dva učenca

v poduk pekovske obrti pri Franc Foršku, peku v Novem mestu pod jako ugodnimi pogoji.

Dva vajenca

in en pomočnik sprejmeta takoj **Ivan Marguč**, mizar v Škofji Loki. 2019 D 3-1

+ Suhi +

slabotni, slabokrentni, bledični se čudovito naglo zreže po kratki uporabi moje odlik.

redilne moke Kätbe

zakonito zavarovana, zdravniško priporočena. — Strogo resno. Cena kartonu gl. 1-10 po poročanju z navodilom ep. 1900 D 6-2

Mad. Kätbe Menzel

Dunaj XVIII. Schulgasse 3, I. nadstropje, 10.

Naročite si gosli

za 5, 6, 8, 10, 12, 16, 20, 30 K itd. ali citre za 12, 16, 20 K itd., violoncello za 12, 15, 17, 25 K itd., kontrabas za 26, 50 K itd., ali kitaro za 6-40, 7-20, 8, 11 K itd., C-B rog, trombo F z Es-lokrom 12 in 32 K pri **A. OSMANEK** in zadovoljni bodez z naročenimi instrumenti. Vse godbene instrumente, pritrkljane in trpežne strune se pošiljajo najceneje.

Naslov: 1903 D 4-2

A. Osmanek Schönbach, Češko.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

Preje: Gradišče št. 1,

Stanje vlog 31. dec, 1903:
čez 9 milijonov kron.

Denarni promet v letu 1903:
čez 46 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako, da sprejem vložnik od vsacih vloženih 100 K želi 4 K 50 h na leto

Stanje vlog 31. decembra 1903: 9.000.790 K 39 h. Denarni promet v l. 1903: 46.898.497 K 53 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštne hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1904.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik

51 D 14-13

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Josip Jaro,** veleposestnik v Medvodah. — **Dr. Anton Karlin,** stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** župnik pri D. M. v Polju. — **Ivan Kregar,** svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Lesković,** zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — **Karol Poljanec,** tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Slibar,** župnik na Rudniku. — **Dr. Aleš Ušeničnik,** profesor bogoslovja v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Dr. Ignacij Zitnik**

Tiska: „Katoliška Tiskarna.“